

IV. SEMNAL

DREPTURILE PERSOANELOR CU AUTISM

În zilele de 1-3 aprilie a.c. Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO), mecanism independent de monitorizare a implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, a desfășurat campania intitulată „*Zilele de conștientizare a autismului*”, organizată în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), al cărei scop a fost de a atrage atenția asupra importanței integrării persoanelor cu autism în societate, asupra respectării și promovării drepturilor acestora și nevoia de a depăși barierele pentru a avea o societate inclusivă. Totodată, un element important din cadrul campaniei a fost și cunoașterea și promovarea Convenției.

Institutul a marcat ziua de 2 aprilie, Ziua Internațională de Conștientizare a Autismului, printr-o conferință cu tema „Ocuparea forței de muncă: Avantajele autismului”, temă aleasă de Organizația Națiunilor Unite pentru această zi. Manifestarea a fost organizată în parteneriat cu Asociația pentru Națiunile Unite din România membră a Federației Mondiale a Asociațiilor pentru Națiunile Unite (FMANU/WFUNA), Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană, Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei – Family Forum, Asociația Română pentru Drepturile Familiei și Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”. La lucrări au participat și reprezentanți ai Parlamentului, ai unor instituții guvernamentale, ai unor organizații neguvernamentale, cadre universitare, cercetători, precum și studenți.

În deschidere, prof.univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu, director al IRDO a prezentat istoricul și semnificația acestei zile, stabilită prin Rezoluția nr.62/139 a Adunării Generale a ONU, fiind subliniat rolul Organizației Națiunilor Unite în promovarea drepturilor la bunăstare a celor cu dizabilități, inclusiv pe cele ale copiilor cu dizabilități progresive.

Vicepreședintele ANUROM Forin Saghi, ministru consilier în Ministerul Afacerilor Externe, a prezentat mesajul Secretarului General ONU, cu prilejul acestei zile, mesaj în care lansează „o chemare la acțiune” invitând întreprinderile să-și ia angajamente concrete

pentru încadrarea persoanelor cu tulburări în spectrul autistic. De asemenea, acesta încurajează serviciile publice și întreprinderile mici sau mari să reflecteze mai mult asupra modului în care percep persoanele cu autism, să aloce timp pentru a se informa asupra condiției acestei persoane și a le da posibilitatea de a trăi o viață deplină. El invită locuitorii planetei să-și unească forțele pentru a instaura condiții optime celor care suferă de autism, pentru ca și ele să contribuie la „realizarea unui viitor just și durabil pentru toți”.

În cadrul simpozionului s-au prezentat comunicări elaborate de: Anna Neagoe din cadrul Autorității Naționale pentru Protecția Persoanelor cu Dizabilități, prof.univ.dr. Maria Magdalena Jianu, director general, Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice, Dinu Țepeș, consilier, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Valeriu Rendec, director adjunct IRDO, lect.univ.dr. Marcela Monica Stoica, consilier parlamentar, cercet.șt. Mihaela Scarlat, cercet. șt. Daniela Albu, jud. Claudia Brânzan Ignat, cercet. șt. Mariana Dumitru, cercet. șt. Sonia Stoica, cercet. șt. Olivia Florescu, cercet. șt. Carmen Năstase, Paula Ghițescu, director ANFP, cercet. șt. Ana-Maria Beșteliu, cercet. șt. dr. Adrian Bulgaru, Marius Mocanu, redactor șef IRDO, av. Marian Tudorașcu, av. Vlad Oanea, asist. univ. Grațian Urecheatu, procuror Tudor Grigoraș, Ioan Zonga, din cadrul MAI, av. Claudiu Ignat, Mircea Ciocan, vicepreședinte al SANITAS ș.a.

Cu acest prilej a fost dezbătut raportul IRDO privind situația persoanelor cu dizabilități din România și s-a discutat despre stadiul implementării Convenției ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități. Au fost prezentate exemple concrete de cazuri de tineri cu dizabilități care au reușit să se integreze într-o viață socială normală, o parte dintre aceștia participând chiar la diverse competiții și obținând rezultate remarcabile.

Cu această ocazie a avut loc o expoziție de carte cu volumele, rapoartele și revistele publicate de IRDO și consacrate problematicii dezbătute în cadrul conferinței.

Mihaela Scarlat

EVOLUȚIA DREPTULUI ROMANESC ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII

Cu prilejul împlinirii, la 4 aprilie 2015, a 25 de ani de la înființarea Universității Ecologice din București (UEB), prima universitate privată din România, aceasta a organizat o conferință aniversară cu tema *Evoluția Dreptului Românesc în Contextul Globalizării*. La manifestarea organizată de Universitatea Ecologică București – Facultatea de Drept și Științe Administrative, în zilele de 2-3 aprilie 2015 au prezentat alocuțiuni, rapoarte, comunicări sau au avut unele intervenții: prof. univ. dr. Mircea Duțu, președintele UEB, acad. Constantin Bălăceanu Stolnici, președinte de onoare al UEB, prof. univ. dr. Alexandru Țiclea, rectorul UEB, prof. univ. dr. Petre Buneci, decanul Facultății de Drept și Științe Administrative, prof. univ. dr. Maria Fodor, director Departament științe juridice și administrative al aceleiași facultăți, prof. univ.dr. Irina Zlătescu, conf. univ. dr. Ioan Bindiu, conf. univ. dr. Andreea Rîpeanu, conf. univ. dr. Andrei Duțu, conf. univ. dr. Maria Irina Grigore-Rădulescu, conf. univ. dr. Aurelian Gherghe, lect.univ.dr. Monica Ungureanu, lect.univ. Bogdan Buneci, lect.univ. Cleopatra Drimer, lect.univ.dr. Gabriela Matei, lect.univ. dr. Simona Mihăilescu-Pene, lect.univ. dr. Gabriela Matei, lect.univ. dr. Sorana Popa, lect.univ. dr. Gabriel Manu, lect.univ. dr. Angelica Cobzaru, lect.univ. dr. Victor Marcusohn, lect.univ. dr. Corina Popescu, lect.univ. dr. Adrianu Danciu, lect.univ. dr. Bogdan Buneci, dr. Ioan M. Copil, Ivan Truțer, ș.a.

În deschiderea conferinței au fost prezentate etapele și momentele cele mai importante de la înființarea Universității și până astăzi. A fost amintit rolul pe care l-au avut în crearea și evoluția UEB regretații prof.univ.dr. Dolphi Drimer, primul rector al UEB, prof.univ.dr. Sanda

Ghimpu, fost decan al Facultății de Drept și Științe Administrative, prof.univ.dr.Victor Dan Zlătescu, membru titular al AIDC/IACL, creatorul școlii moderne de drept comparat și fondatorul primei catedre de drept comparat dintr-o universitate din România, catedră înființată la UEB, prof.univ.dr. Antonie Iorgovan, fost decan al Facultății menționate, prof.univ.dr. Grigore Florescu ș.a.

Prof. univ. dr. Mircea Duțu, președintele UEB, a subliniat în prezentarea sa, printre altele, și importanța colaborare avută pe parcursul acestor ani cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, „un institut cu care universitatea noastră a colaborat foarte mult, cu care împreună, la revizuirea din 2003 a Constituției României, am reușit – și poate asta este una din cele mai frumoase realizări ale universității noastre – să înscriem în articolul 35 din Constituția României dreptul la un mediu sănătos și echilibrat ecologic”.

Lucrările conferinței s-au desfășurat atât în plen cât și în cadrul celor trei secțiuni: Dreptul privat, Dreptul public și Dreptul penal. Subiectele tratate în cadrul conferinței au avut în vedere teme de mare actualitate în condițiile în care anul acesta se împlinesc 15 ani de la Declarația Mileniului a ONU și în care se lansează un nou Program privind dezvoltarea durabilă pentru etapa 2015-2030, dreptul la un mediu sănătos alături de dreptul la dezvoltare durabilă fiind esențiale, în condițiile schimbărilor climatice pentru existența în continuare a vieții pe planeta noastră. Este un moment în care se poate vedea cât de importantă a fost crearea acestei Universități.

Dr. Adrian Bulgaru

ZIUA MONDIALĂ A SĂNĂTĂȚII

Ca în fiecare an, în ziua de 7 aprilie – Ziua Mondială a Sănătății, care de altfel este și ziua fondării Organizației Mondiale a Sănătății (OMS), omenirea este sensibilizată pe teme de ce-a mai mare actualitate. Astfel, în prezent, problemele prioritare la nivel global sunt nevoia de creștere a nivelului de cunoștințe pe anumite teme de sănătate și evidențierea zonelor prioritare de care se ocupă OMS.

Anul acesta, Ziua Mondială a Sănătății este dedicată siguranței alimentelor, logoul ales fiind: „De la fermă, la farfurie: respectă condițiile pentru siguranța alimentelor”. Astfel, se subliniază rolul important în asigurarea siguranței alimentelor al celor implicați în producția alimentară, supravegherea bolilor cauzate de alimentele nesigure, al consolidării colaborării și coordonării între aceste domenii pentru prevenirea, detectarea și răspunsul prompt în prevenirea toxoinfecțiilor alimentare. Este un prilej de a alerta persoanele care lucrează în diferite sectoare: guvernamentale, fermieri, producători, firme de retail, practicieni de sănătate – precum și consumatorii – despre importanța siguranței alimentare. Fiecare poate juca un rol în a asigura că ce avem în farfurie este sigur și poate fi mâncat fără grijă.

Cu ocazia Zilei Mondiale a Sănătății, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Centrul Infoeuropa, Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM) și Alianța Civilizațiilor în parteneriat cu Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Camerei Deputaților au organizat conferința „Siguranța alimentară pentru o bună sănătate”.

Cu acest prilej a fost prezentat mesajul Secretarului General ONU – Ban Ki-moon, în care se atrage atenția asupra siguranței produselor alimentare ca unul dintre cei mai importanți factori de risc pentru sănătate. Produsele alimentare nesigure, care conțin bacterii, virusuri, paraziți sau substanțe chimice provoacă mai mult de 200 de boli, de la diaree până la cancer. Conform estimărilor, anual la nivel global peste 2 milioane de oameni decedază din cauza bolilor diareice acute (BDA) provocate de produse alimentare și apă nesigure, majoritatea fiind copii sub 18 ani. Aprovizionarea cu alimente devine din ce în ce mai globalizată, necesitatea de a consolida

sistemele de siguranță alimentară în și între toate țările devine din ce în ce mai evidentă. Acesta este motivul pentru care OMS promovează eforturile de îmbunătățire a siguranței alimentare, de la fermă până la farfurie.

În cadrul conferinței prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, director IRDO, dr. Doris Mircea, director Centrul Infoeuropa și Victoria Popescu, ministru plenipotențiar, coordonator național al României pentru Alianța Civilizațiilor – ONU, Ministerul Afacerilor Externe au subliniat semnificația acestei zile și au evidențiat importanța dreptului la sănătate ca drept fundamental al omului. Au fost prezentate comunicări elaborate de dr. Tamara Dorina Ciofu, vicepreședinte, Comisia pentru drepturile omului, culte și probleme ale minorităților naționale a Camerei Deputaților, lector univ. dr. Marcela Monica Stoica, dr. Catrinel Brumar, Agentul Guvernamental CtEDO, Anna-Maria Neagoe din cadrul Autorității Naționale a Persoanelor cu Dizabilități și Mircea Ciocan, vicepreședinte SANITAS.

Dezbaterile ce au urmat au avut în vedere aspecte din comunicările prezentate cu specială referire la accesul la sănătate, reforma sistemului de sănătate în România, garantarea dreptului la sănătate al copilului în România printr-o alimentație sigură. Au fost prezentate, de asemenea, cazuri din jurisprudența instanțelor naționale și europene. Remarcăm interesantele propuneri făcute de cercet.șt. Olivia Florescu, cercet. șt. Mihaela Scarlat, cercet.șt. Daniela Albu, cert.șt. Carmen Năstase, cercet.șt. Claudia Kosina, dr. Adrian Bulgaru, cercet.șt. Sonia Stoica, cercet.șt. Marius Mocanu, cercet.șt. Teodor Lorent, cercet.șt. Florin Trușcă, av. Vlad Oanea, av. Marian Tudorașcu, cercet.șt. Marian Dumitru, Ioan Zonga, din cadrul MAI, Dinu Țepeș din cadrul MMFPSPV, Paula Ghițescu, din cadrul ANFP.

Concluziile dezbaterii i-au determinat pe participanți să se întrebe cât de sigură este hrana noastră, fiecare dintre noi având de îndeplinit rolul ce ne revine pentru asigurarea unei alimentații sănătoase – din momentul producerii hranei la fermă și până când aceasta ajunge în farfurie.

La eveniment au participat reprezentanți ai Parlamentului, diplomați, cadre didactice universitare din cadrul Facultății de Drept a

Universității București, Facultății de Administrație Publică a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative, a Facultății de Drept și Administrație a Universității Ecologice București, Facultății de Științe Politice a Universității Creștine Dimitrie Cantemir, postdoctoranzi, și

doctoranzi, precum și reprezentanți ai Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România, ai Asociației Family Forum și Asociației Române pentru Drepturile Omului la un Mediu Sănătos.

Olivia Florescu

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A ROMILOR

În ziua de 8 aprilie 2015 cu ocazia *Zilei internaționale a romilor*, la sediul Institutului Român pentru Drepturile Omului (IRDO), s-a desfășurat Conferința cu tema „Incluziunea socială și discriminarea romilor în unele state membre UE”

La eveniment au participat reprezentanți ai societății civile, Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, cadre didactice universitare, cercetători, doctoranzi și masteranzi.

În cuvântul său de deschidere, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul IRDO, a subliniat importanța acestei zile, acela de a atrage atenția societății asupra problemelor cu care se confruntă romii, pentru îmbunătățirea situației educaționale și, deopotrivă, pentru revendicarea drepturilor civile ale acestora, manifestările prilejuite de această zi cuprinzând evenimente de promovare a valorilor culturale și a limbii romani, dar în mod special a identității romilor, unul dintre principalele obiective fiind, recunoașterea internațională a minorității rome ca minoritate națională.

În continuare, dr. Adrian Bulgaru a arătat că decizia, de a marca pe 8 aprilie Ziua internațională a romilor, a fost luată în cadrul celui de-al IV-lea Congres al Uniunii Internaționale a Romilor, desfășurat la Varșovia, în amintirea zilei de 8 aprilie 1971, când a avut loc, lângă Londra, prima reuniune la nivel internațional a reprezentanților etniei rome când s-au pus bazele unei organizații internaționale a romilor, denumită „Uniunea Internațională a Romilor” (IRU), care, din 1993, are statut de organizație consultativă pe lângă Organizația Națiunilor Unite. De asemenea, la Congres s-a stabilit că această zi este și un moment de comemorare a celor uciși în anii celui de-al Doilea Război Mondial.

Cercetător științific Marius Mocanu a subliniat că în România, la data de 8 aprilie se marchează

„Sărbătoarea etniei romilor din România”, în urma adoptării de către Parlamentul României a Legii nr. 66/2006, care prevede implicarea autorităților administrației publice centrale, cu atribuții în domeniul asigurării egalității de șanse și combaterii discriminării, precum și a celorlalte autorități centrale și locale, pentru a sprijini organizarea de manifestări publice și a unor acțiuni social-culturale dedicate acestei zile a etniei romilor.

Cercetător științific Olivia Florescu și cercet. șt. Mihaela Scarlat au arătat că Uniunea Europeană a subliniat în mod repetat nevoia unei mai bune integrări a populației rome¹. De asemenea, acestea au subliniat că în 2011, Comisia Europeană a adoptat o comunicare menită să favorizeze dezvoltarea de strategii naționale pentru integrarea romilor, în care sunt prezentate în detaliu politicile și măsurile concrete care trebuie aplicate². În aceste condiții, fiecare țară a pregătit o strategie privind romii sau un set de măsuri integrate de politică, care au fost evaluate de Comisia Europeană într-o comunicare adoptată în 2012 (*Strategiile naționale de integrare a romilor: o primă etapă de punere în aplicare a cadrului UE*).

Cercetător științific Daniela Albu și cercet.șt. Sonia Stoica au remarcat faptul că la 9 decembrie 2013, Consiliul European a adoptat o Recomandare cu privire la măsurile de integrare efectivă a romilor în statele membre. Totodată, au atras atenția asupra faptului că raportul de evaluare din 2013 intitulat *Progrese în punerea în aplicare a strategiilor naționale de integrare a romilor* a identificat atât exemplele pozitive, cât și domeniile în care sunt necesare eforturi suplimentare din partea statelor membre. Astfel, în domeniul

¹ A se vedea Comunicarea privind integrarea economică și socială a romilor în Europa, din aprilie 2010.

² A se vedea Comunicare privind un cadru UE pentru strategiile naționale de integrare a romilor până în 2020.

educației s-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește asigurarea faptului că toți copiii romi termină cel puțin ciclul primar; în Finlanda s-a constatat o creștere în frecvența învățământului preșcolar de la 2 % la 60 %; în Ungaria, o nouă lege prevede obligația ca toți copiii să frecventeze doi ani de învățământ preșcolar; Bulgaria a instituit o măsură similară, cu doi ani obligatorii de învățământ preșcolar; Irlanda a introdus noțiunea de „cadre didactice nomade”, care se deplasează cu comunitățile nomade. În același timp, în mai multe țări din UE vor fi necesare eforturi mai susținute pentru a rezolva problema segregării în școlile obișnuite.

Anna Maria Neagoe a remarcat că în domeniul ocupării forței de muncă, în ultimii patru ani au existat unele tentative de a îmbunătăți șansele de angajare a romilor, dar acestea nu au fost, de cele mai multe ori, însoțite de măsuri sistematice care să răspundă cererii de pe piața forței de muncă prin combaterea discriminării și acordarea de stimulente pentru angajatori.

În luările lor de cuvânt lector univ.dr. Monica Stoica și asist. univ. Claudiu Ignat au arătat că statele membre au făcut progrese în ceea ce privește promovarea incluziunii romilor în ambele sensuri, atât pentru comunitățile de romi, cât și pentru celelalte comunități, dar, pentru a se obține rezultate, trebuie desfășurate proiecte la scară mică în toată Europa. Printre bunele practici se numără: în Belgia au fost numiți 38 de mediatori în domeniul locuințelor; la Berlin, Germania, a fost creat un grup operativ local care ia măsuri pentru ca romii să fie acceptați ca vecini și integrați în comunitate.

Așa cum a remarcat Mircea Ciocan, vicepreședinte SANITAS în domeniul sănătății mai multe țări s-au axat pe îmbunătățirea accesului la servicii medicale în cazul romilor celor mai vulnerabili. Ca exemple, autoritățile publice din Franța s-au angajat să reducă obstacolele financiare în ceea ce privește serviciile medicale, iar România și Spania au investit în mediatori în materie de sănătate pentru comunitatea romă. Asigurarea unor servicii de sănătate

de bază pentru romi este în continuare o problemă în anumite state membre.

Astfel cum subliniau, Anna Maria Neagoe, Carmen Năstase și Claudia Kosina, în lupta privind combaterea discriminării Comisia Europeană s-a asigurat de faptul că în toate statele membre există un cadru juridic solid în acest domeniu, însă țările trebuie să își intensifice eforturile pentru a aplica și a asigura respectarea legislației. Organismele naționale de promovare a egalității au un rol esențial în acest sens. S-a arătat că alocarea unor fonduri suficiente pentru integrarea romilor este, în continuare, problematică. Pentru prima dată, 20% din Fondul social european aflat la dispoziția statelor membre pentru programele acestora trebuie să fie dedicate incluziunii sociale, față de media actuală de 15 %. Pentru perioada de finanțare de după 2020. Comisia va examina modalități de a îmbunătăți și mai mult și de a face mai eficace sprijinul financiar destinat romilor, inclusiv, de exemplu, printr-o facilitate specială.

Dezbaterile din cadrul Conferinței au continuat aducând în discuție tema *Strategiei de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2015-2020*”, document adoptat de Guvernul României în luna ianuarie a acestui an, obiectivul principal al acesteia fiind incluziunea socio-economică a cetățenilor români aparținând minorității rome la un nivel similar celui al populației majoritare. Principalele domenii de intervenție sunt reprezentate de accesul la educație, locuri de muncă, sănătate și locuințe, în complementaritate cu serviciile sociale și infrastructura, cultura și combaterea discriminării.

La finalul lucrărilor participanții au subliniat faptul că integrarea romilor nu se impune numai din punct de vedere moral ci și ca o politică economică inteligentă pe care România ar putea să o adopte, având în vedere creșterea populației rome apte de muncă pe fondul îmbătrânirii populației generale și a cheltuielilor sporite cu pensiile și asistența socială.

Anna Maria Neagoe

ENCICLOPEDIA JURIDICĂ ROMÂNĂ

Institutul de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române și Universitatea „Titu Maiorescu” din București au organizat pe 16 aprilie a.c., în Aula Academiei Române, lansarea proiectului științific național „Enciclopedia Juridică Română”.

Redăm în continuare prezentarea proiectului¹ de prof. univ. dr. Mircea Duțu, directorul Institutului de Cercetări Juridice.

„Elaborarea și publicarea primei *Enciclopedii Juridice Române* (EJR) răspund unei nevoi resimțite în cultura românească în general și în cea juridică în special încă din a doua jumătate a veacului al XIX-lea, odată cu desăvârșirea reformelor instituțional-legislative aferente perioadei 1859-1866 și stabilirea bazelor dreptului român modern. Într-adevăr, ideea a fost întrezărită prin chiar actul-inițiator fondator al Societății Literare (Academia Română de mai târziu), în referatul prezentat de C.A. Rosetti, ministrul instrucțiunii și cultelor, la 31 martie/12 aprilie 1866 în acest sens, menționându-se, printre împrejurările care reclamau imperios cultivarea limbii române prin elaborarea „glosariului” propriu, și „introducerea în limbă a nenumărați termeni de jurisprudență cu noile instituții și legi”, ceea ce sugera direct necesitatea construirii vocabularului juridic românesc și încredințarea acestei misiuni forului academic suprem al științei și culturii naționale. De-a lungul timpului, ea a primit unele răspunsuri parțiale, sectoriale, dar fără a se constitui într-un ansamblu unic, s-au inițiat proiecte generoase, rămase din păcate în această fază, așteptând, astfel, momentul istoric de față, cel al renașterii noului drept românesc, europenizat și integrat mondializării. Un asemenea nou început are nevoie și de un arsenal conceptual și ideatic pe măsură, de o cunoaștere și înțelegere din partea tuturor, sens în care rolul major revine unei lucrări enciclopedice.

Înscriindu-se în tradiția enciclopedică universală și națională, EJR își propune să ofere o viziune generală, panoramică asupra dreptului românesc, în conexiune cu dreptul Uniunii Europene (UE) și dreptul internațional, sub semnul

¹ Textul redat, în cele ce urmează, a fost pus la dispoziția participanților la acest eveniment științific de către autor.

unității sale în diversitate, să surprindă și să exprime multiplele fațete ale științei juridice, în interdisciplinaritatea lor, printr-o reunire ordonată a conceptelor și noțiunilor definitorii, pe cât posibil a ansamblului cunoștințelor juridice contemporane.

De ce o enciclopedie-dicționar? Deopotrivă, în tradiția clasică raționalistă a lui d’Alambert și Diderot și în spiritul timpului „citorului-grăbit”, al calculatorului, dar care se vrea în cât mai multe și mai bine informat, s-a optat pentru formula *enciclopedie-dicționar general alfabetic*, dar cu corective evidente. Este vorba, mai întâi, de acoperirea unui câmp cât mai larg de teme și cu o tratare pe cât posibil dincolo de nivelul mediu, mergând până la limita specializării, încercând astfel impunerea unui standard ideatic ridicat. Specialistul va găsi termenii și explicațiile absolut necesare inițierii într-o problemă dată, iar novicele suficiente elemente pentru o cultură juridică aferentă societății post-moderne.

Lucrarea propune astfel o viziune integrată asupra conținutului termenilor și noțiunilor prezentate în sensul că, din punct de vedere conceptual, elementele de drept național, unional-european și internațional sunt complementare, semnificațiile lor se întrepătrund, spre a se obține un rezultat nou, ireductibil la primele, cu diferite fațete și cu valențe superioare.

În altă ordine de idei, orice dicționar este o culegere de unități semnificative ale limbii (cuvinte, termeni, elemente...) expuse într-o ordine convenită, care oferă definiții, informații ș.a.; în cazul de față este un limbaj de specialitate, cel al unei discipline – dreptul, iar sensul conferit acestora este cel tehnic, specific, aparținând câmpului semantic al arealului juridic. Din păcate, multă vreme, sub povara altor urgențe considerate mai importante, problema vocabularului juridic a fost la noi ignorată, în condițiile împrumuturilor masive, îndeosebi franceze, în constituirea dreptului pozitiv modern, procedându-se în același fel și în privința terminologiei de specialitate. După reșezarea sa anevoioasă, inclusiv prin unificarea și uniformizarea conceptual-terminologică impuse de actul Marii Uniri din 1918, a urmat „șocol anilor ‘50”, al deceniilor

de impunere a unui „nou tip de stat și drept”, pentru a asista în ultimii 25 de ani la o amplă și decisivă deschidere spre cultura juridică occidentală. Într-un anumit fel, dar în circumstanțe cu totul diferite, receptarea dreptului UE, a conceptelor și terminologiei specifice, în special a celor proveniți din zona de *common law*, generează o situație în care vocabularul juridic românesc cunoaște importante influențe, iar EJR este chemată să le reflecte în mod corespunzător.

Enciclopedia-dicționar privilegiază noțiunile „obiectele abstracte ale cunoașterii”, cuprinde concepte fundamentale, definitorii pentru drept ca întreg și pentru ramurile sale componente, oferă principiile și regulile generale, care se exprimă variat și concret la nivelul dreptului pozitiv.

Nu lipsesc nici adagiile, formulate în latină, limba savantă a dreptului utilizată timp de secole; desigur, în lucrare se întâlnesc câteva zeci, considerate drept cele mai reprezentative și mai des întâlnite, departe de ambiția unui *Black's Law Dictionary* care cuprinde nu mai puțin de... 2000 de asemenea elemente!

Dimensiunile articolelor sunt variate, după o pondere în raport cu importanța și frecvența termenilor la care se referă, iar caracterul enciclopedic a presupus regruparea, pe cât posibil, a unei problematici unitare și evitarea fragmentării care defavorizează înțelegerea exactă și completă a semnificațiilor definitorii.

Dicționarul prezintă materia în ordinea cea mai clasică, uzitată, respectiv cea alfabetică. Atunci când este vorba de o sintagmă, aceasta apare cel mai adesea la locul pe care l-ar ocupa noțiunea la care se referă.

În fine, ca orice dicționar enciclopedic, și cel de față încearcă să cuprindă cât mai mulți și mai diverși termeni, pornind de la cei esențiali și până la elementele aflate în curs de cristalizare.

Enciclopedia Juridică Română se dorește a îndeplini, în același timp, și funcția de *vocabular juridic*, înțeles ca ansamblul termenilor limbii române care primesc în drept unul sau mai multe sensuri. Din această perspectivă, el nu se limitează la cuvintele de apartenență juridică exclusivă, ci se extinde asupra tuturor termenilor cărora dreptul le conferă o accepție care îi este proprie. El înglobează toate cuvintele care, având cel puțin un sens în mod obișnuit și cel puțin unul diferit din punct de vedere juridic, sunt marcați de polisemie. Suma tuturor acestor elemente constituie un

subansamblu al lexicului general al limbii române, o entitate distinctă caracterizată și particularizată în cadrul ansamblului prin juridicitatea sensului entităților care îl compun.

Așadar, vocabularul juridic român grupează toate unitățile lexicale ale limbii române care au cel puțin un sens juridic.

Dacă specialiștii au apreciat că subansamblul juridic al limbii franceze cuprinde peste 10.000 de cuvinte și lexicul nostru juridic este tributar covârșitor celui francez, faptul că EJR însumează peste 9000 de termeni o transformă cu adevărat și în primul vocabular juridic românesc.

Dincolo de aspectele de ordin tehnic și ca vector de misiune, prima *Enciclopedie Juridică Română* își propune a fi, înainte de toate, un instrument de cercetare și informare, o lucrare temeinică și esențială, care să pună bazele și să stabilească liniile generale ale cunoașterii noului drept românesc și de afirmare a culturii juridice române post-moderne, europene și mondializate.

Enciclopedia Juridică Română va fi una deopotrivă universală și națională, abstractă și concretă, oferind o radiografie a fenomenului juridic și a formelor sale de manifestare într-o viziune integratoare, din perspectivă românească, unional-europeană și internațională (globală).

Enciclopedia Juridică Română este marea datorie împlinită a generației actuale de juriști, a comunității oamenilor de drept, mai conștientă ca niciodată de propria-i forță intelectuală și misiune socială încredințată într-o Românie a statului de drept și care împărtășește din plin valorile occidentale.

Ea este o operă colectivă, a reprezentanților tuturor straturilor lumii juriștilor – cercetători științifici, cadre didactice universitare, practicieni – din București și din țară, ai tuturor disciplinelor juridice.

Ca o enciclopedie a dreptului timpului său, EJR surprinde prin modul de concepere generală a sa și prin conținutul articolelor componente, noua perspectivă de dispunere și funcționare a ordinii juridice și modelul trans-sistemic, al viitorului, de învățare a dreptului.

Enciclopedia Juridică Română se înscrie perspectivei unei „Enciclopedii române”, de genul celei evocate în cadrul Academiei Române în anul 1941, una care să reprezinte „dovada maturității noastre culturale și un argument hotărâtor asupra

locului ce trebuie să ni-l fixăm în evoluția culturală universală.”

Nu în ultimul rând, astfel se desăvârșește o aspirație a generațiilor de juriști din epoca modernă care, începând cu acel *Vocabulariu de jurisprudență* al lui I.M. Codrescu din 1865 și până acum, au aspirat și sperat să vadă întocmită și publicată o enciclopedie juridică națională.

Proiectul EJR face parte intrinsecă din procesul istoric al enciclopediei românești.

Proiectul mării *Enciclopedii a României*, gândit începând din 1920 de D. Gusti, V. Pârvan și N. Iorga, acorda *Dreptului* și juriștilor un loc proeminent. Mai întâi, în formula de „Dicționar social, economic și politic al României” preconizată în 1929 de Institutul Social Român, *Dreptului* îi erau consacrate nu mai puțin de 9 capitole din cele 23 în total, respectiv: Enciclopedia juridică, Drept constituțional, Drept administrativ, Drept public internațional, Istoria dreptului român, Legislația industrială, Legislația școlară, Legislația bisericească, Legislația militară. Apoi, în forma realizată de *Enciclopedia României* (1938), volumul I *Statul* era consacrat în mare parte unor probleme de cultură juridică și drept și elaborat preponderent de juriști.

Este de domeniul evidenței că lucrarea nu survine „pe un loc gol”, ci, dimpotrivă, continuă, valorifică și împlinește eforturi îndelungate, lucrări de gen pe domenii variate; tot așa, ea nu rămâne indiferentă, ci, dimpotrivă, a avut în vedere experiențe asemănătoare din alte culturi, precum *Vocabulaire juridique* (G. Cornu) ori *Black's Law Dictionary*.

Totodată, ea este concepută și se vrea a fi o realizare de referință, durabilă și, prin aceea, cu caracter deschis, în permanentă mișcare, așadar, „vie”, precum dreptul, obiectul său, și viața societății căreia îi dă expresie juridică, ceea ce presupune gândirea și aplicarea unui mecanism de

actualizare și completare permanentă, pe calea suplimentelor periodice.

În orice caz, EJR rămâne vârful unei evoluții de 150 de ani și un punct de plecare pentru viitorul culturii juridice românești; îndeplinirea unei obligații istorice și renașterea îndatoririi pentru generațiile viitoare de juriști de a urma și continua demersul nostru, al celor de azi.

În urma reformelor din ultimii 25 de ani, marcate de adoptarea și intrarea în vigoare a Constituției din 8 decembrie 1991, a noilor coduri legislative (civil și de procedură civilă, penal și de procedură penală), a numeroase alte acte normative reprezentative, aderarea României la Uniunea Europeană și transpunerea dreptului unional-european, în condițiile mondializării s-a cristalizat și manifestat noul drept românesc, de esență europeană și occidentală. Afirmarea virtuților sale presupune și elaborarea sistemului conceptual corespunzător, a termenilor aferenți, diseminarea acestora și înțelegerea adevăratelor lor semnificații. Iar o lucrare enciclopedică joacă un rol major în acest sens, pentru crearea noii culturi juridice românești în general. Făcând acest arc peste timp și o atare necesară conexiune cu „Enciclopedia noii României unite”, proiectul *Enciclopediei Juridice Române* se dorește și se dovedește a fi un act de omagiu adus de juriștii țării la 100 de ani de la Marea Unire (1918-2018)”.

La realizarea acestei lucrări de mari proporții alături de inițiatori, Institutul de Cercetări Juridice și Universitatea „Titu Maiorescu”, au fost invitați să participe reputați specialiști din domeniul dreptului public și privat din întreaga țară, reprezentanți ai mai multor universități de stat și private din țară, ai Institutului Român pentru Drepturile Omului, partener ale ambelor instituții inițiatoare și coordonatoare ale proiectului, ai unor instituții guvernamentale etc.

Dr. Adrian Bulgaru

DREPTURILE PACIENȚILOR – ÎNTRE TEORIE ȘI PRACTICĂ

Cu ocazia Zilei Internaționale a Drepturilor Pacienților și a Zilei Mondiale a Hemofiliei, pe 21 aprilie, Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități și Comisia pentru sănătate publică a Senatului României în parteneriat cu Fundația World Vision România, Ministerul Sănătății, Casa

Națională de Asigurări de Sănătate, Institutul Român pentru Drepturile Omului și Baxter au organizat conferința națională cu tema „Drepturile pacienților – între teorie și practică”. Manifestarea a avut ca principal scop abordarea unor teme actuale privind respectarea drepturilor pacienților

în România și identificarea de soluții și direcții prioritare pentru îmbunătățirea accesării serviciilor medicale și respectării legislației actuale naționale și internaționale privind drepturile pacienților.

În deschiderea acestei reuniuni, președinta Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului României, Rozalia-Ibolya Biro, a subliniat că: „Asigurarea accesului la servicii de sănătate este considerat în întreaga lume un drept fundamental al individului și constituie o condiție de bază pentru îmbunătățirea sănătății populației întregi. În România, drepturile pacienților, cuprinse în diferite legi, pot crea confuzii fiind interpretate de instanțe în mod diferit și, tocmai din acest motiv, nici jurisprudența în domeniu nu este una unitară. Ar trebui să înțelegem aceste drepturi nu ca drepturi ale pacientului împotriva medicilor, dar ca fundament pentru succesul relației dintre medic și pacient, în beneficiul reciproc”.

Printre temele supuse dezbaterilor amintim promovarea drepturilor și obligațiilor pacienților în accesarea serviciilor medicale garantate prin lege, dreptul la egalitate de șansă între pacienții din mediul urban și rural, îmbunătățirea cadrului legislativ privind accesarea serviciilor medicale de calitate preventive, curative și de reabilitare pentru pacienții din mediul rural.

Secretarul Comisiei pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului, Nelu Tătaru, a prezentat inițiativa legislativă în vederea modificării articolului 12 din Legea 46/2003, prin care se dorește ca pacientul să primească toate informațiile necesare privind investigația, diagnosticul și tratamentul fără solicitarea acestui lucru. Necesitatea acestei inițiative legislative este determinată de practica neunitară a instituțiilor sanitare dar și de dreptul pacienților de a beneficia și de o altă opinie medicală.

La eveniment au luat cuvântul dr. Vasile Ciurchea, președintele CNAS; dr. Sorin Luca, directorul Direcției de asistență medicală a Ministerului Sănătății; prof.univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu, director IRDO; prof. dr. Daniel Coriu, Institutul Clinic Fundeni; Sandra Alexiu, vicepreședintele SNMF; Daniela Buzducea, director executiv World Vision; Angela Mesaros, președintele FADR; Nicolae Oniga, președintele ANH, dr. Adrian Bulgaru, șef sector IRDO, lect.univ.dr. Marcela Monica Stoica ș.a.

În cadrul evenimentului s-au discutat disfuncționalitățile privind respectarea în practică a

drepturilor pacienților și inegalitățile de șansă, dificultatea accesării serviciilor medicale pentru pacienții din mediul rural. În acest cadru, Alexandru Vlad, elev la Colegiul Național Grigore Moisil din Urziceni, membru în Consiliul Consultativ al Copiilor World Vision a prezentat principalele problemele cu care se confruntă copiii bolnavi din mediul rural: servicii medicale insuficiente, dar și accesul dificil la aceste servicii. Daniela Buzducea, director executiv World Vision a subliniat că: „România nu are mecanisme eficiente pentru a garanta dreptul copiilor la servicii medicale, în afară de responsabilitatea implicită a părintelui. În mediul rural, accesul dificil la servicii de sănătate, calitatea mai scăzută a acestora și problemele socio-economice cu care se confruntă familiile cele mai vulnerabile sunt surse de inechitate care pun în pericol potențialul de dezvoltare al copiilor. De aici și indicatorii de malnutriție, mortalitate și morbiditate disproporționat de mari în mediul rural, pentru care s-ar impune intervenții reparatorii urgente.”

De asemenea, a fost abordată problematica hemofiliei, cu implicații la nivel medical dar mai ales social. Profesorul doctor Daniel Coriu, șeful clinicii de hematologie din Institutul Clinic Fundeni a precizat că la nivel național sunt peste 2000 de pacienți și România se află pe ultimul loc în Europa, în ceea ce privește tratamentul hemofiliei. Acesta, a apreciat și faptul că se impune definirea clară a responsabilităților în cadrul centrelor de management a hemofiliei, dar și implicarea medicilor de familie în tratamentul preventiv și monitorizarea copiilor cu hemofilie. De asemenea, pentru asigurarea minimului de tratament conform recomandărilor internaționale se impune o reevaluare a bugetului alocat Programului Național de Hemofilie.

La eveniment au participat și reprezentanți ai Parlamentului, ai unor instituții guvernamentale, ai unor organizații neguvernamentale, ambasade, cadre universitare, cercetători, lideri ai societăților profesionale și de pacienți, reprezentanți ai firmelor farmaceutice, implicate în asistența și protecția drepturilor pacienților și reprezentanți mass-media.

Cu acest prilej a fost lansat un apel la acțiune comună pentru găsirea unor soluții de îmbunătățire a accesului la serviciile medicale de calitate a persoanelor vulnerabile din mediul rural.

Carmen Năstase

EGALI, DAR DIFERIȚI

Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități a Senatului în colaborare cu Institutul Român pentru Drepturile Omului au organizat, pentru prima dată în România, la Palatul Parlamentului, marți 6 mai 2015 o masă rotundă cu tema: „Egali, dar diferiți!” cu ocazia Zilei naționale a egalității de șanse, pornind de la ideea că potrivit Legii nr.23/2015, ziua de 8 mai a fost declarată Ziua națională a egalității de șanse între femei și bărbați.

În aceste condiții, la inițiativa președintei Comisiei pentru drepturile omului, minorități și culte din Senat, Rozalia Biro, pentru prima dată în România s-au reunit, la aceeași masă, toate organizațiile de femei ale grupurilor parlamentare, la nivel de conducere, alături de reprezentanții administrației prezidențiale, guvernului, societății civile, instituțiilor naționale pentru drepturile omului ș.a. cu scopul identificării soluțiilor pentru unele probleme actuale și, mai ales, de a găsi variante de simplificare și îmbunătățire a legislației în domeniul egalității de șanse.

Scopul acestei dezbateri a constat în abordarea unor teme actuale privind egalitatea de șanse în România dar și în context european și identificarea unor soluții și direcții prioritare pentru îmbunătățirea asigurării egalității de șanse în toate domeniile.

În cadrul dezbaterii, a fost prezentată propunerea legislativă pentru declararea zilei de 8 martie *Ziua femeii* și 19 noiembrie *Ziua bărbaților*, precizându-se de către președinta Comisiei „că la nivel internațional sunt celebrate aceste două zile, considerăm că prin adoptarea unei asemenea inițiative în cadrul legislativ românesc, s-ar reglementa, pe de o parte, un echilibru de gen iar pe de altă parte am promova și dreptul la egalitate de șanse între femei și bărbați.”

Totodată, prin intervenția participanților, s-au formulat noi propuneri menite să asigure implementarea actelor normative în vigoare, crearea mecanismelor unui control mai eficient al asigurării egalității de șanse. A fost subliniată necesitatea consolidării dialogului interinstituțional dar și cu partenerii sociali, organizațiile neguvernamentale, tocmai pentru a coopera în vederea combaterii problemelor sesizate, cum ar

fi, ieșirea din situația de abuz pentru victimele violenței domestice, pentru victimele traficului de persoane, etc.

La nivel global, atât parlamentele cât și guvernele sunt formate, în majoritate, de bărbați. Din totalul de 46.300 de parlamentari existenți astăzi, la nivel mondial, 36.874 sunt bărbați și 9.426 femei, ceea ce înseamnă o medie de 20,4% de reprezentare politică a femeilor, la nivel global. În România, atât în Senat cât și în Camera Deputaților, ponderea femeilor este sub 12%.

Un alt subiect de dezbatere l-a constituit faptul că școala românească nu asigură o pregătire suficientă a absolvenților – fete și băieți – pentru viața privată, accentul punându-se mai mult pe latura publică a vieții personale. Astfel, copiii nu dețin abilitățile necesare unui parteneriat de gen în viața privată, de genul organizării activității casnice/gospodărești (tipuri de activități, diviziunea muncii). Astfel s-a constatat necesitatea implicării tinerilor și a profesorilor în acțiuni de promovare și susținere a egalității de gen și nediscriminării.

Concluzia unanimă a participanților a fost că în 2016 trebuie ca în Parlamentul României, în politica locală, primării sau consilii județene să acceadă mai multe femei. Trebuie schimbată viziunea privind rolul femeii în politică.

La eveniment au participat și au prezentat rapoarte sau comunicări: Andrei Muraru, consilier prezidențial; Ioana Liliana Cazacu, secretar de stat în Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Departamentul pentru egalitate de șanse; prof.univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu, director al Institutului Român pentru Drepturile Omului, dr. Csaba Ferenc Asztalos, președinte al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Liliana Pagu, președinte al Asociației Femeilor din România, reprezentantul Avocatului Poporului ș.a.

Din partea organizațiilor de femei din partidele politice parlamentare au participat, cu rapoarte și comunicări, reprezentanți ai Partidului Național Liberal, Lucia Varga, co-președinte, ai Partidului Conservator, Luciana Bivolaru, președinte, ai Partidului Social Democrat, Maria Lazăr, Simona Bucura Oprescu, GrațIELA Drăghici, vicepre-

ședinți, precum și ai UDMR, Hegedus Csilla și Lacziko Eniko vicepreședinți.

O contribuție deosebită, privind analiza problemei promovării egalității de șanse, au adus-o și deputat Ana Birchal, deputat Ciofu Tamara, senator Gabriela Crețu, senator Cristiana Anghel și senator Nicolae Vlad Popa.

La această reuniune științifică a fost prezentată legislația actuală din România privind egalitatea de șanse comparativ cu cea europeană, s-au discutat, de asemenea, și disfuncționalitățile privind respectarea în practică a drepturilor

omului în general și al principiului egalității de șanse și s-au exemplificat inegalități de șanse și dificultatea accesării serviciilor sociale pentru categoriile defavorizate și vulnerabile.

Prin intervenția participanților, au fost formulate noi propuneri menite să asigure implementarea actelor normative în vigoare, crearea mecanismelor unui control mai eficient al asigurării egalității de șanse și totodată a fost semnată o inițiativă legislativă în acest sens.

Olivia Florescu

ZIUA EUROPEI

În data de 8 mai a.c., cu prilejul Zilei Europei, Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Catedra UNESCO pentru drepturile omului, democrație, pace și toleranță și Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Clubul de la Cheia au organizat o masă rotundă cu tema „Drepturile omului într-o Europă unită; noi perspective”, la care au participat cercetători științifici, reprezentanți ai unor instituții guvernamentale și neguvernamentale cu atribuții în domeniu, magistrați, cadre universitare, experți, doctoranzi și studenți.

În cadrul dezbaterilor a fost abordată evoluția drepturilor omului în țara noastră, începând cu anul de răscruce al cuceririi independenței de stat și până în prezent, când am devenit europeni, precum și reglementările internaționale și naționale care le guvernează.

Discuțiile au fost structurate pe două direcții principale: drepturile cetățeanului european și implicit ale cetățeanului român, la educație și cultură, așa cum sunt ele reglementate în sistemul ONU, în cadrul Consiliului Europei și al Uniunii Europene (UE), dar și de către Constituția României și dreptul cetățeanului european și implicit al cetățeanului român la un mediu sănătos așa cum este prevăzut și protejat în reglementările Consiliului Europei; Uniunii Europene și în legislația românească.

Ca stat membru al Uniunii, România este pe deplin atașată valorilor europene, susține activ aprofundarea procesului de integrare europeană și

unitatea proiectului european. De asemenea, sunt promovate demersurile de consolidare a Uniunii și de concretizare a obiectivelor aflate pe agenda actuală a UE, cu beneficii concrete în viața de zi a tuturor cetățenilor. Este un proiect european caracterizat de respectul deplin pentru principiile și valorile fundamentale prevăzute în Tratat.

Pe continentul european, Ziua Europei este o sărbătoare anuală a păcii și unității în Europa. Sunt două date pentru sărbătorirea acestei zile: 5 mai pentru Consiliul Europei și 9 mai pentru UE. Pentru UE, această zi este cunoscută și ca Ziua Schuman, comemorând declarația istorică a ministrului de externe francez, Robert Schuman. Prin această declarație, Robert Schuman a propus, inițial, unirea producției de oțel și cărbune a Franței și Germaniei, apoi și cu a altor state, ducând la crearea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. Acest eveniment fiind considerat un moment fundamental în istoria Europei.

Ziua Europei este unul dintre simbolurile europene menite să promoveze unitatea în rândul europenilor și este ziua în care, mai mult ca oricând, trebuie să reflectăm asupra conceptului de unitate europeană, asupra apartenenței la spațiul european de valori și a beneficiilor pe care aceasta le aduce tuturor statelor membre.

După șase decenii de la fondarea proiectului Uniunii Europene, constatăm astăzi că principiile, valorile și viziunea de viitor promovate de părinții fondatori își păstrează relevanța pentru cetățenii europeni și statele membre.

În ciuda unor factori care tind să reducă din capitalul de încredere în acest proiect, el își menține astăzi atractivitatea nu numai în interiorul Uniunii, dar și pentru statele din vecinătatea Uniunii, dornice să continue pe calea europeană. Într-un context global dominat de competiție strategică, UE continuă, în mod indiscutabil, să fie un model de solidaritate, de bunăstare și de acțiune comună.

Ziua UE nu înseamnă numai data de naștere a proiectului european, ci și o zi de bucurie de a fi împreună, o zi a voinței de solidaritate, o zi a marii comunități din care fac parte toți cetățenii UE. Poate fi definită, astfel, ca ziua cetățenilor unei „Europe Unite”, care s-a construit de-a lungul deceniilor ca o unitate în diversitate.

Florin Trușcă

ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FAMILIEI

Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România (ANUROM), Asociația pentru Promovarea Drepturilor Familiei – Family Forum, Asociația Clubul de la Cheia „Victor Dan Zlătescu”, Liga Independentă Română pentru Drepturile Copilului și Tânărului, Asociația Română pentru Libertate Personală și Demnitate Umană și Asociația Română pentru Drepturile Femeii a organizat în ziua de 12 mai 2015, o masă rotundă cu tema *Familia și rolul ei în societate*, cu scopul de a sensibiliza opinia publică și de a sublinia importanța instituției familiei, promovării cunoștințelor despre tendințele socio-economice și demografice care afectează familia și stimulării răspunsurilor la provocările cu care se confruntă familia contemporană.

Instituită în 1993, prin Rezoluția nr. 47/237/1993, de către Organizația Națiunilor Unite, Ziua Internațională a Familiei a intrat în calendarul sărbătorilor internaționale în anul 1994 și este celebrată în fiecare an în data de 15 mai. În același timp, începând cu anul 1994 la propunerea Institutului Român pentru Drepturile Omului, propunere susținută și de Patriarhia Română, ziua de 15 mai a fost consacrată prin Hotărâre de Guvern ca Ziua Familiei Române.

Marcarea, atât pe plan internațional cât și național a Zilei familiei, semnifică importanța și respectul pe care comunitatea internațională și obștea națională îl acordă rolului pe care îl are familia pentru viitorul umanității, dar și preocupările pentru apărarea și garantarea drepturilor familiei, a perpetuării și întăririi rolului său, recunoscut și în Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Obiectivul principal al acestei zile este de a sublinia importanța familiilor în societate și a promova valorile familiei – egalitatea, împărțirea responsabilităților casnice, dragostea, combaterea tuturor formelor de violență împotriva femeilor, copiilor, persoanelor bătrâne.

Tema propusă de ONU pentru Ziua internațională dedicată familiilor, în acest an, este: „Bărbați la putere? Egalitatea de gen și drepturile copiilor în familiile de azi”.

Deschizând lucrările reuniunii, prof.univ. dr. Irina Zlătescu, director al Institutului Român pentru Drepturile Omului, a subliniat rolul esențial pe care l-a avut și îl are familia în societatea umană, fiind elementul de bază al societății, apărătorul valorilor umane, a culturii și a continuității istorice a generațiilor, un factor de stabilitate și dezvoltare.

Sărbătorirea acestei zile are o importanță deosebită pentru comunitatea internațională, care acordă sprijin în mod constant și contribuie la îmbunătățirea cadrului legislativ și social în vederea creșterii rolului familiei în viața socială. Au participat cu comunicări: prof.univ.dr. Maria Magdalena Jianu, dr. Rodica Șerbănescu, prof. univ.dr. Monalisa Magdo Belu, Olivia Florescu, Anna Neagoe, Sonia Stoica, dr. Adrian Bulgaru și Florin Trușcă.

În lucrările prezentate s-a evidențiat rolul familiei în societatea umană, în general și în special în societatea românească, în creșterea și educarea tinerelor generații, în coeziunea și solidaritatea socială, necesitatea implicării mai active a guvernanților în protecția socială dar și legală a familiei, referindu-se la principalele

reglementări pe care noul Cod civil le-a adus în această direcție.

În cadrul dezbaterilor care au urmat, s-a subliniat că logoul pentru marcarea zilei internaționale a familiei din acest an este axat pe promovarea egalității de gen și a drepturilor copiilor în cadrul familiei contemporane, precum și pe necesitatea prevenirii violenței în familie prin intermediul legislației, prin inițierea și implementarea de programe de intervenție în cazurile de abuz.

Alegerea acestei teme, din acest an, a fost impusă și de faptul că în multe țări discriminarea femeilor și nerespectarea drepturilor copiilor rămân încorporate în legile și politicile guvernamentale privind familia, iar normele sociale au tendința predominantă de a scuza și justifica multe practici discriminatorii. Discriminarea și neglijarea conduc adesea la violență, amenințând sănătatea femeilor și a copiilor. Violența se perpetuează din generație în generație, întrucât copiii supuși violenței în familie, atunci când devin adulți, cel mai probabil recurg și ei la violență.

Dezvoltarea economică și socială se poate realiza corect numai dacă aceasta se bazează pe un cadru juridic și standarde sociale echitabile, care susțin drepturile femeilor și ale copiilor. Și secretarul general al ONU, Ban Ki-moon, în mesajul adresat cu acest prilej, sublinia că legile și practicile discriminatorii care nu recunosc drepturi egale pentru toți și care împiedică exercitarea drepturilor femeilor și copiilor nu au loc în familiile, comunitățile, societățile și națiunile contemporane.

Făcând referire la țara noastră, violența în familie este una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă societatea contemporană. Astfel, la nivel național, pentru combaterea acestui fenomen s-a elaborat și aprobat prin HG 1156/2012 Strategia națională pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017 și Planul operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru aceeași perioadă.

Violența pe motive de gen aduce, de asemenea, o gravă atingere democrației, pornind de la premisa că femeile supuse violențelor reprezintă o categorie ale cărei șanse de a participa la viața socială și profesională sunt semnificativ reduse, pe măsură ce viața de familie își pierde funcția de a oferi membrilor acesteia securitatea de care au nevoie.

Participanții la dezbateri-reprezentanți ai unor organisme guvernamentale și neguvernamentale cu atribuții și preocupări în domeniul protecției familiei și femeilor, a copiilor și tinerilor, cadre didactice universitare, magistrați, cercetători, experți, doctoranzi și masteranzi au relevat necesitatea asigurării accesului la educație a membrilor familiei și au făcut numeroase propuneri pentru dezvoltarea și extinderea politicilor și serviciilor orientate spre nevoile familiei care să înlănească eforturile acesteia în a-și îndeplini menirea de creare, creștere și educare a generațiilor viitoare în spiritul valorilor umane.

Claudia Kosina

SESIUNEA NAȚIONALĂ DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE A STUDENȚILOR ȘI MASTERANZILOR

Facultatea de Drept din Cluj-Napoca a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, în colaborare cu Institutul Român pentru Drepturile Omului, Asociația Științifică de Dreptul Proprietății Intelectuale, Societatea Autorilor și Editorilor Români de Opere Științifice, PERGAM și Asociația Alumni Drept Cantemir Cluj, a organizat în 15 mai 2015, o sesiune națională de comunicări științifice a studenților și masteranzilor ale cărei obiective au fost: promovarea

cercetării științifice în rândul tinerilor; dezvoltarea abilităților de comunicare, argumentare, analiză și sinteză, activitate creativă intelectuală și spiritul critic; realizarea unor articole de cercetare științifică; schimb de experiență; publicarea articolelor de cercetare în „Revista Juridică Studențească”; dezvoltarea capacității de expunere a părerilor și ideilor într-un cadru organizat; îmbunătățirea colaborării între instituțiile preuniversitare și universitare.

În cadrul acestei sesiuni au prezentat comunicări cercetători și colaboratori ai Institutului Român pentru Drepturile Omului, membrii ai Institutului de Drept European (ELI), precum și doctoranzi, masteranzi ai Facultății de Drept de la Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” Cluj–Napoca, Universitatea București, Universitatea „Bogdan Vodă” Cluj–Napoca, Universitatea „Petru Maior” Târgu Mureș, SNSPA București, Universitatea Ecologică București.

Participanții la sesiunea de comunicări au prezentat subiecte de actualitate, precum *Inaplicabilitatea măsurii de siguranță a confiscării extinse*, *Subiecții infracțiunii de luare de mită*, *Aspecte relevante privind paradisurile fiscale sau Incriminarea ultrajului în România de-a lungul timpului*.

De la prima ediție și până în prezent, sesiunea națională de comunicări științifice, a încurajat participarea cât mai numeroasă a studenților, masteranzilor și doctoranzilor. Rezultatele acestor cercetări sunt cuprinse în *Revista juridică*

studentească a Facultății de Drept Cluj–Napoca a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, cercetarea științifică fiind un pas de pornire pentru orice tânăr care dorește să-și aprofundeze cunoștințele într-un anumit domeniu de studii. Prin astfel de conferințe, s-a urmărit să se ofere posibilitatea studenților și masteranzilor de a-și dezvolta ideile, de a dezbate probleme controversate și nu în ultimul rând spiritul critic. Comunicările științifice elaborate de cercetători științifici ca: Marius Mocanu, Sonia-Andreea Stoica, Ioan Zonga, Grațian Urecheatu-Burian, Vlad Oanea, Petruț Marian Tudorașcu, Adrian Bulgaru, Anna Maria Neagoe, Florin Trușcă, Paula Ghițescu, Mariana Dumitru etc. urmează să fie publicate integral. În dezbaterile ce au urmat au fost subliniate puncte de vedere relevante pentru comunitatea științifică din domeniul științelor juridice și politice asupra reglementărilor juridice care necesită îmbunătățiri.

Grațian Urecheatu-Burian

DREPTUL LA BUNA GUVERNARE

În contextul aniversării a 25 ani de activitate a Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative, a 70 ani de la crearea ONU și 60 de ani la primirea României în ONU în ziua de 19 mai 2015, a avut loc sesiunea de comunicări științifice cu tema „Dreptul la buna guvernare”. Această manifestare științifică a fost organizată de Centrul de Drept Public și Științe Administrative SNSPA (CDPSA) în parteneriat cu Institutul Român pentru Drepturile Omului (IRDO), Societatea Academică de Științe Administrative (SASA), Institutul de Drept Public și Științe Administrative al României (IDPSAR) și Asociația pentru Națiunile Unite din România. Alături de cadre didactice din învățământul superior și cercetare științifică au participat postdoctoranzi și doctoranzi din cadrul Școlii doctorale „Științe Administrative”.

În deschidere au luat cuvântul conf. univ. dr. Diana Camelia Iancu, decan al Facultății de Administrație Publică, prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, directorul IRDO, prof.univ.dr. Raluca Beșteliu, Universitatea „Titu Maiorescu”

prof. univ. dr. Emil Bălan și prorector al SNSPA, care au subliniat importanța evenimentului.

Temele aduse în discuție au vizat atât protecția și promovarea drepturilor omului cât și aspecte care țin de administrația publică generală.

Au prezentat comunicări: dr. Catrinel Brumar care s-a referit la mecanismul Dublin III și provocările acestuia pentru determinarea statului membru al Uniunii Europene responsabil cu examinarea unei cereri de protecție internațională.

În continuare, cercet.șt. Alexandra Pleșea a analizat politica fiscală a Uniunii Europene, pledând pentru introducerea unui nou concept, acela de indice al dezvoltării fiscale.

Comunicările referitoare la protecția și promovarea drepturilor omului au generat debateri intense. Astfel, comunicarea cercet.șt. Anna Maria Neagoe care a evidențiat măsurile eficiente și adecvate ce trebuie întreprinse pentru a promova, proteja și asigura exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Discuțiile cu privire la tema *Promovarea drepturilor omului prin învățământul superior*, prezentată de cercet.șt. Mariana Dumitru, au urmărit armonizarea procedurilor de recunoaștere a actelor de studii în spațiul european al învățământului universitar.

Tema *Modele de organizare a unităților școlare*, de cercet.șt. Mircea Ciocan, a urmărit să prezinte o evoluție a sistemului de servicii medicale din România în ultimii 25 de ani, din perspectiva eficienței acestora.

În cercetarea privind *Libertățile religioase*, susținută de cercet.șt. Ana Maria Beșteliu, s-a urmărit să se evidențieze legătura dintre acestea și libertatea de exprimare.

De asemenea, au fost prezentate medierea, arbitrajul și ombudsmanul ca mijloace de promovare și protecție a drepturilor omului în relația administrație-cetățean de către jud. Claudia Elena Brânzan Ignat și asist.univ. Claudiu Augustin Ignat

Administrația generală, a fost un alt subiect al dezbaterilor. Lectorul universitar Gheorghe Guțu în cercetarea sa pe care a prezentat-o a urmărit atât domeniul colectivităților locale cât și buna administrare ca drept în cadrul comunităților din care fac parte preponderent persoanele aparținând minorităților.

În tema privind *Protecția cetățenilor împotriva abuzurilor comise prin actele administrative*, tratată de av. Marian Tudorașcu, acesta a evidențiat necesitatea armonizării legislației astfel încât instrumentele ei să permită aprecierea legalității actului administrativ într-un termen cât mai scurt.

Concluziile sesiunii se vor regăsi într-o publicație care va cuprinde propunerile realizate în cadrul fiecărei lucrări prezentate, în vederea transmiterii acestora instituțiilor cu atribuții în domeniu, pentru îmbunătățirea activității lor.

Teodor Lorent

ALIANȚA CIVILIZAȚIILOR – O PUNTE ÎNTRE ORIENT ȘI OCCIDENT ZIUA MONDIALĂ A DIVERSITĂȚII CULTURALE

Institutul Român pentru Drepturile Omului, promovează încă de la înființarea sa, prin toate activitățile întreprinse, idealurile consacrate de Organizația Națiunilor Unite. Inițiativa „Alianța Civilizațiilor” a luat naștere sub egida ONU, la 14 iulie 2005, la propunerea guvernelor Spaniei și Turciei, pentru îmbunătățirea înțelegerii și cooperării între culturi și religii și contracararea forțelor care alimentează polarizările și extremismul. Institutul Român pentru Drepturile Omului a sprijinit această inițiativă încă de la început și este membru în Comitetul Director al Alianței Civilizațiilor.

Alianța civilizațiilor nu numai că analizează cauzele polarizării între societăți și culturi, dar caută să construiască și punțile de legătură între acestea, recomandând programe concrete de acțiune.

Inițiativa „Alianța Civilizațiilor” este sprijinită de o comunitate de peste 80 de state și organizații internaționale și regionale, constituită sub numele de „Grupul de Prieteni”. Membrii acestui grup sunt situați în poziții cheie pentru identificarea potențialelor proiecte și a unor noi parteneri.

Obiectivul principal al Alianței este îmbunătățirea relațiilor interculturale, crearea unor punți între culturi și civilizații, mobilizarea de resurse, găzduirea unor evenimente de impact, diseminarea informațiilor, acordarea de asistență pentru punerea în practică de proiecte și politici destinate îmbunătățirii relațiilor interculturale, mobilizarea de resurse, precum și găzduirea de evenimente regionale.

Alianța Civilizațiilor vine în sprijinul diversității culturale activând pe bază de parteneriate cu guvernele, cu grupuri ale societății civile, cu fundații și cu sectorul privat. Alianța Civilizațiilor este un moderator între comunități, culturi și lumi diferite, un catalizator și un facilitator al proiectelor destinate aprecierii diversității culturale.

Principalele obiective ale organizației sunt:

Dezvoltarea unei rețele de parteneriate între state, organizații internaționale, grupuri ale societății civile și entități ale sectorului privat care împărtășesc scopurile Alianței Civilizațiilor, îmbunătățirea interacțiunii și coordonării acestora cu sistemul Națiunilor Unite;

Susținerea și încurajarea proiectelor care promovează înțelegerea și reconcilierea între culturi la nivel global și, în particular, între orient și occident. Aceste proiecte trebuie să fie relaționate cu cele patru domenii de acțiune ale Alianței Civilizațiilor: tineret, educație, media și migrație;

Stabilirea relațiilor și facilitarea dialogului între grupurile care pot acționa ca forțe de moderare și de înțelegere în timpul tensiunilor accentuate dintre culturi.

Prin urmărirea acestor obiective, Alianța Civilizațiilor își propune să susțină dintr-o perspectivă globală relațiile dintre societățile orientului și cele occidentale în condițiile polarizării culturale transfrontaliere și a fricii mutuale, fenomene acute prezente în și între aceste comunități, care reprezintă o amenințare pentru stabilitatea și securitatea internațională.

Ziua Mondială a Diversității Culturale. 60 de ani de la aderarea României la ONU. Ziua de 21 mai a fost proclamată Ziua Mondială a Diversității Culturale de către Adunarea Generală a ONU în 2002. Cu un an înainte, UNESCO adoptase Declarația Universală privind Diversitatea Culturală al cărui Articol 1 stipulează: *„Ca sursă de schimburi, inovație și creativitate, diversitatea culturală este necesară umanității așa cum biodiversitatea este pentru natură. În acest sens, patrimoniul comun al umanității trebuie să fie recunoscut și afirmat pentru generațiile prezente și viitoare.”*

În seria de manifestări consacrate celei de-a 60-a aniversări a aderării României la ONU, Ministerul Afacerilor Externe și Alianța Civilizațiilor au inaugurat o expoziție de artă cu ocazia Zilei Mondiale a Diversității Culturale în ziua de 21 mai 2015. Evenimentul a fost realizat

în parteneriat cu Biblioteca Națională, și cu participarea Departamentului pentru Relații Interetnice al Guvernului.

În spațiile expoziționale Euphoria și Symposium, de la parterul Bibliotecii Naționale, sub patronajul Alianței Civilizațiilor, s-a decernat într-un cadru festiv diploma de merit „Dimitrie Cantemir” pentru inițiativa ONU intitulată „Alianța Civilizațiilor”, unor personalități care s-au remarcat în cadrul Alianței și care și-au dedicat activitatea inclusiv înființării și funcționării acesteia. Diploma „Dimitrie Cantemir” îi consacră pe cei căror le-a fost decernată, drept adevărați campioni ai Alianței Civilizațiilor.

Cu această ocazie, secretarul de stat pentru afaceri strategice Daniel Ioniță a subliniat faptul că, pe lângă pilonii principali ai activității Organizației Națiunilor Unite – pace și securitate, dezvoltare, democrație și drepturile omului – o temă importantă de pe agenda organizației internaționale o reprezintă diversitatea culturală. Astfel, în cadrul sistemului onusian, România a susținut constant diversitatea culturală ca instrument eficient și universal de promovare a păcii și înțelegerii între state.

Au fost vernisate trei expoziții de artă – Sculptură în bronz de Alex Ivanov, pictură suprarealistă de Mihai Criste și fotografie artistică de Maria Dobrescu. S-a marcat astfel nu numai interferența dintre civilizații, ci și cea dintre arte. A luat cuvântul în deschidere, cunoscutul critic de artă Corneliu Ostahie, care a prezentat pe scurt creațiile celor trei artiști și tematica fiecăreia dintre cele trei componente ale expoziției.

Daniela Albu

PROBLEME JURIDICE DE ACTUALITATE ÎN DOMENIUL FINANCIAR BANCAR

Asociația Consilierilor Juridici din Sistemul Financiar Bancar (ACJSFB) și Asociația Europeană pentru Drept Bancar și Financiar – România (AEDBF), împreună cu Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir și Editura Wolters Kluwer România a organizat la București, în perioada 27-30 mai 2015, a XI-a Conferință

internațională de drept bancar, cu tema „Probleme juridice de actualitate în domeniul financiar-bancar”.

Conferința internațională de drept bancar și financiar este o manifestare cu tradiție în România reunind an de an, importante personalități din domeniu bancar. În acest cadru de înalt nivel

științific, cu participarea specialiștilor de vârf din organizațiile care influențează piețele financiare și bancare europene și internaționale, s-au discutat cele mai noi tendințe ale dreptului bancar și problemele de actualitate ale acestui domeniu. Manifestarea științifică a reunit reprezentanți ai celor mai importante organizații internaționale din domeniul bancar, juriști ai băncilor naționale, juriști ai marilor bănci comerciale și personalități academice de prestigiu. Conferința a avut drept scop aprofundarea cunoștințelor în domeniul bancar, schimburi de opinii cu personalități care influențează piețele financiar-bancare și aflarea ultimelor tendințe din dreptul financiar și bancar.

Printre participanți se numără reprezentanți ai Fondului Monetar Internațional, Banca Centrală Europeană, Federal Reserve Bank of New York, Federal Reserve Bank of South Africa, Banca d'Italia, Banca Națională a Bulgariei, Banca Spaniei, Banca Națională a Austriei, Banca Marocului, Autoritatea de Supraveghere Financiară din Austria, Piraeus Bank, Bulgaria, etc.

În cele 7 sesiuni științifice desfășurate pe parcursul acestei reuniuni s-au remarcat lucrări de o înaltă ținută științifică care au abordat teme precum importanța riscurilor cibernetice în sectorul financiar, ultimele dezvoltări în prevenirea spălării banilor și combaterea finanțării terorismului, noul cadru european de soluționare a băncilor aflate în dificultate, armonizarea secretului bancar cu principiul transparenței, jurnalismul financiar.

De asemenea, în comunicările științifice prezentate, au fost abordate și noile reglementări ale Uniunii Europene referitoare la Directiva nr.2013/11/UE a Parlamentului European privind mijloacele alternative de soluționare în domeniul financiar bancar, Reglementarea UE propusă cu privire la tranzacțiile cu titlu de valori, transpunerea într-un proiect de lege a Directivei nr.2014/17/UE privind contractele de credit, principiile UE pentru investiții responsabile, mediul social și guvernarea corporatistă, implementarea Directivei nr.11/2013 privind soluționarea alternativă a litigiilor, proiectul de modificare al Legii nr.31/1990 în domeniu, etc.

Lucrările conferinței internaționale de drept bancar și financiar, la care o contribuție deosebită și-au adus prof.univ.dr. Ianfred Silberstein, membru în Consiliul General al IRDO; prof.univ.dr. Corina Dumitrescu, prof.univ.dr. Emilian M. Dobrescu, prof.univ.dr. Brândușa Ștefănescu s-au adresat specialiștilor în drept bancar care doresc să fie corect informați și pregătiți pentru a face față provocărilor acestui domeniu, specialiștilor în drept european și în drepturile omului, precum și tuturor celor interesați în cunoașterea noilor tendințe ale dreptului bancar și reglementările ale UE în domeniu. Printre cei prezenți s-au aflat și Paula Ghițescu, Florin Trușcă, Anna Maria Neagoe, Tudor Grigoraș, Ignat Claudiu, Marian Tudorașcu.

Olivia Florescu

EFICIENȚA NORMELOR JURIDICE, PERSPECTIVE PRIVIND INTERPRETAREA ȘI APLICAREA LEGII

Conferința internațională cu tema „Eficiența normelor juridice– Interpretarea și aplicarea legii”, aflată la cea de-a IV-a ediție s-a desfășurat în perioada 4-6 iunie 2015 la Cluj-Napoca și a fost organizată de Facultatea de Drept a Universității „Dimitrie Cantemir” din Cluj Napoca în colaborare cu Academia Română –Filiala Cluj a Institutului de Istorie „George Barițiu”, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Institutul de Științe Administrative al Republicii Moldova, Asociația pentru Națiunile Unite din România,

Asociația Română de Științe Penale, Asociația Științifică asupra drepturilor de proprietate intelectuală, Autoritatea națională de supraveghere pentru procesarea datelor personale, Societatea Română a autorilor și publiciștilor de lucrări științifice PERGAM– București și Fundația Eco România XXI.

Cooperarea Facultății de Drept din Cluj-Napoca cu Institutul Român pentru Drepturile Omului și Asociația pentru Națiunile Unite din România a contribuit la organizarea, în aceeași

periodă, a unei sesiuni speciale consacrată inaugurării la Cluj a Anului ONU pentru aniversarea a 70 de ani de la crearea ONU și 60 de când România este membră a ONU. Cu acest prilej a fost lansată cartea „Human Rights – a dynamic and evolving process” și a fost organizată o expoziție de carte cu lucrările editate de IRDO și ANUROM care ilustrează activitatea ONU în domeniul drepturilor omului.

În cadrul celei de-a patra ediții a Conferinței Internaționale cu tema „Eficiența normelor juridice– Interpretarea și aplicarea legii”, dedicată provocărilor actualului deceniu au fost aduse în atenție participanților probleme de mare actualitate privind interpretarea și aplicarea legii.

S-a evidențiat faptul că dezvoltarea fenomenelor și activităților sociale face necesară în întreaga lume existența unor norme legale. Astfel, aspecte legate de protecția datelor, comerțul internațional, probleme legate de mediu și conflictele militare internaționale precum și relațiile familiale, proprietatea sau drepturile fundamentale ale omului sunt reglementate pe diferite niveluri.

S-a evidențiat obligația statelor de a elabora o legislație care să fie în concordanță cu convențiile internaționale și reglementările Consiliului Europei și ale Uniunii Europene. S-a subliniat rolul instanțelor internaționale cum sunt Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție Europeană care contribuie la interpretarea lor.

Însă efortul de interpretare și aplicare a normelor legale nu se limitează doar la instanțele internaționale sau naționale; administrație publică și organizațiile neguvernamentale, precum și

reprezentanții lumii științifice, cercetătorii și profesioniștii din domeniul dreptului își aduc și ei contribuția în vederea atingerii aceluiasi scop.

Lucrările s-au desfășurat în plen și pe secțiuni. În cadrul sesiunii de deschidere au prezentat rapoarte: conf.univ.dr.Elena Mihaela Fodor, prof. univ.dr. Irina Moroianu Zlătescu, prof.univ. dr. Ludo Veny, prof.univ.dr. Mircea Criste, prof. univ.dr. Maria Orlov, conf.univ.dr. Emilia Gogu și conf.univ.dr. Corina Buzdugan.

De un interes aparte s-au bucurat lucrările din cele 2 ateliere referitoare la Strategii prezente pentru combaterea crimei organizate tradiționale; Cooperare internațională în cazurile penale, coordonată de prof. Ioana Vasiiu și prof. Sorina Siserman și Aspecte actuale ale legislației fiscale abordate dintr-un punct de vedere practic, coordonată de prof. Anca Georceanu și judecător Liviu Ungur.

În cadrul lucrărilor, pe secțiuni, s-au remarcat contribuțiile avute de cercetătorii științifici: dr. Adrian Bulgaru, Marius Mocanu, Sonia-Andreea Stoica, Ioan Zonga, Grațian Urecheatu-Burian, Vlad Dan Onea, Petruț Marian Tudorașcu, Adrian Bulgaru, Anna Maria Neagoe, Florin Trușcă, Mariana Dumitru ș.a.

Remarcăm, de asemenea, contribuția adusă la reușita acestei sesiuni a Comitetului Științific și de organizare ai căror copreședinți au fost prof. univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, prof. Georgeta Ilie și prof. Emilia Gogu și din care au făcut parte: prof. Elena Mihaela Fodor, prof. Mircea Criste, prof. Corina Buzdugan, prof. Lucian Chiriac, prof. Ioana Vasiiu s.a.

Grațian Urecheatu-Burian

ZIUA MONDIALĂ A MEDIULUI

Institutul Român pentru Drepturile Omului în colaborare cu Asociația pentru Națiunile Unite din România și Asociația Română pentru Drepturile Omului la un mediu sănătos a organizat în ziua de 5 iunie 2015 o masă rotundă consacrată Zilei Mondiale a Mediului cu tema „Planeta ta are nevoie de tine”, unde au fost dezbătute probleme legate de conștientizarea populației privind necesitatea protejării mediului pentru generațiile

viitoare, dar și gestionarea responsabilă a resurselor naturale ale planetei.

Logoul, ales de ONU, pentru acțiunile organizate în acest an pentru celebrarea Zilei mediului este „Șapte miliarde de vise. O singură planetă. Consumă cu grijă”, temă ce atrage atenția asupra problemelor grave generate de consumul nesustenabil de materii prime și produse finite.

Datele existente la nivel mondial arată că, până în anul 2050, în cazul în care consumul și

producția de bunuri rămân la nivelul actual, cu o populație ce ar putea crește la 9,6 miliarde de oameni, vor fi necesare trei planete pentru a susține modul nostru de viață și de consum.

Obiectivul principal, propus de ONU pentru ziua mondială a mediului din acest an este acela de a concentra eforturile asupra modului în care bunăstarea umanității, mediului și a economiilor depinde în ultimă instanță de gestionarea responsabilă a resurselor naturale ale planetei. Dovada este că oamenii consumă mult mai mult decât ceea ce resursele naturale ale planetei poate oferi în mod durabil.

Atât în comunicările prezentate, cât și în cadrul dezbaterilor care au urmat, s-a evidențiat necesitatea de a analiza efectele negative pe care le au acțiunile noastre asupra mediului, dar și măsurile pe care trebuie să le întreprindem pe viitor pentru a reface ce s-a distrus. Un stil de viață în limitele planetei noastre reprezintă strategia cea mai importantă pentru a asigura un viitor sănătos. Un stil de viață durabil presupune să conștientizăm că dezvoltarea economică nu este în mod necesar însoțită de creșterea ritmului de utilizare a resurselor naturale și de impact asupra mediului.

Este nevoie de efortul conjugat al organelor centrale, prin impunerea unor măsuri normative și administrative mult mai drastice, al comunităților locale, al întreprinderilor dar și al organizațiilor

neguvernamentale și a locuitorilor acestora pentru o planificare și o administrare eficientă a mediului.

Participanții la reuniune cercetători, reprezentanți ai unor instituții guvernamentale și neguvernamentale cu preocupări în domeniu, cadre didactice din Universitatea București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Universitatea „Nicolae Titulescu”, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir”, Universitatea Ecologică București, Universitatea „Titu Maiorescu” au evidențiat necesitatea unor măsuri mult mai drastice pentru stoparea acestor tendințe de degradare a mediului. S-au remarcat contribuțiile aduse la realizarea manifestării științifice de prof.univ.dr. Gheorghe Iancu, prof. univ.dr. Mircea Niță, Florin Saghî, prof.univ.dr. Monalisa Magdo Belu, Rodica Șerbănescu, Emil Marinache, prof.univ.dr. Dumitra Popescu, prof.univ.dr. Raluca Beșteliu, prof.univ.dr. Elena Mihaela Fodor, dr. Adrian Bulgaru, Marius Mocanu, Olivia Florescu, Daniela Albu, Sonia Stoica, Paula Ghițescu, Mariana Dumitru, Mircea Ciocan, Vlad Oanea, Florin Trușcă și Marian Tudorașcu.

Scopul reuniunii a fost de a stimula și sprijini elaborarea unor reforme și strategii viitoare viabile pentru un mediu mai sănătos și mai sigur prin înțelegerea și aplicarea conceptului de economie verde.

Mariana Dumitru

OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE DURABILĂ PENTRU PARLAMENTELE DIN EUROPA CENTRALĂ ȘI DE EST

În perioada 15-16 iunie a.c., s-a desfășurat, pentru al doilea an consecutiv, la Palatul Parlamentului seminarul regional cu tema „Obiectivele de dezvoltare durabilă pentru parlamentele din Europa Centrală și de Est”, organizat de Camera Deputaților împreună cu Uniunea Interparlamentară.

În deschiderea lucrărilor au luat cuvântul domnul deputat László Borbély, președintele Comisiei pentru politică externă a Camerei Deputaților și domnul Robert del Picchia, vicepreședinte al Uniunii Interparlamentare, care au apreciat rolul parlamentelor naționale și importanța acestora în implementarea obiectivelor

de dezvoltare durabilă. De asemenea, participanților le-au fost transmise mesaje din partea Președintelui României, Președintele Camerei Deputaților și al Primului-Ministru al României.

Pe parcursul celor două zile au fost analizate și dezbătute în cadrul celor șase sesiuni organizate în cadrul seminarului teme precum: obiectivele de dezvoltare ale mileniului și importanța acestora în regiune; rolul parlamentelor în implementarea obiectivelor de dezvoltare ale mileniului: adaptarea acestora pentru atingerea obiectivelor; implicarea parlamentelor împreună cu societatea civilă în vederea însușirii la nivel național a obiectivelor de dezvoltare ale mileniului și

sprijinul acordat monitorizării progreselor înregistrate; echitatea de gen ca factor determinat pentru dezvoltarea durabilă și reducerea riscului determinat de dezastru naturale și de schimbările climatice prin implementarea obiectivelor de dezvoltare ale mileniului prin prezentarea unui studiu de caz.

Pe parcursul lucrărilor, vorbitorii s-au referit la eforturile comunității internaționale în domeniul dezvoltării pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute în Declarația Mileniului care își va înceta valabilitatea în acest an, urmând a fi aprobat un nou cadru privind dezvoltarea, intitulat Agenda de dezvoltare post-2015, care să permită îndeplinirea celor 17 obiective de dezvoltare durabilă, conținute de noul program, la nivel global în următorii 15 ani.

Totodată, în cadrul reuniunii a fost prezentat proiectul viitoarei Agende de dezvoltare cu obiectivele și țintele de dezvoltare dar și mijloacele de implementare, parteneriatul global pentru dezvoltare și mecanismul de monitorizare și examinare a aplicării Agendei. Pe parcursul intervențiilor, s-a evidențiat și contribuția adusă de România, în calitate sa de membră a Grupului de lucru al Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite pentru definirea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă, în procesul de stabilire a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă. Au fost analizate și oportunitățile de integrare a obiectivelor de dezvoltare în politicile și strategiile naționale și în activitatea parlamentară. În cadrul

Grupului de lucru paralel, condus de dl. deputat László Borbély, reprezentanții Institutului Român pentru Drepturile Omului au subliniat rolul central pe care îl au drepturile omului în realizarea obiectivelor și importanța instituțiilor naționale pentru drepturile omului în aplicarea lor. Obiectivul 16 fiind unul dintre cele mai importante obiective care se referă direct la rolul pe care îl au aceste instituții naționale în *promovarea unei societăți pașnice și inclusive, în promovarea accesului la informație și în promovarea ideii de instituții responsabile și inclusive.*

De asemenea, au fost prezentați factorii și principalele provocări globale care pot limita sau îngreuna îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă, amintind: criza financiară și economică, efectul schimbărilor climatice, existența zonelor de instabilitate și conflict dar și lipsa de drepturi, șanse egale și educație.

La această reuniune au participat parlamentari din Bosnia-Herțegovina, Cehia, Croația, Bulgaria, Georgia, Pakistan, Serbia și Ungaria. De asemenea, pe lângă reprezentanți ai parlamentelor din Europa Centrală și de Est și din Asia Centrală, la seminar au participat și experți internaționali, miniștri și ambasadori ai țărilor invitate acreditați la București, precum și reprezentanți ai unor instituții guvernamentale și ai unor organizații neguvernamentale.

Mihaela Scarlat

NOTE, CRONICI, RECENZII

SAMUEL MOYN, POT CONTRIBUI DREPTURILE OMULUI LA ADÂNCIREA INEGALITĂȚII?, THE CHRONICLE REVIEW, 2015

Profesorul Samuel Moyn de la Harvard¹ pornește această analiză inedită de la ipoteza că un om ar stăpâni totul, precum Cresus din Roma antică, despre care Herodot spunea că este într-atât de bogat încât se credea cel mai fericit dintre muritori. Dar un Cresus modern, incredibil de bogat trebuie să fie extrem de mărinimos. El nu dorește ca oamenii să sufere de foame și asta nu doar din cauză că are nevoie de ei pentru a-și întreține domeniile. Acest Cresus insistă să existe un prag de protecție, astfel încât toți cei care trăiesc în umbra mărinimiei lui să se poată bucura de hrană, apă, sănătate și chiar de vacanțe plătite. Cresus le finanțează pe toate.

Comparativ cu lumea în care trăim astăzi acest Cresus oferă un fel de utopie – este utopia prevăzută de Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948), o utopie care deși era puțin cunoscută la acea vreme, a devenit utopia omului contemporan, mai cu seamă odată cu apariția mișcării internaționale a drepturilor omului, în ultima jumătate a secolului trecut și în special acum când această mișcare a început cam cu întârziere să acorde atenție drepturilor economice și sociale promise în Declarație.

Cert este că trăim din ce în ce mai mult într-o lume a lui Cresus. Orice regim cât de cât luminat respectă libertățile civile fundamentale, cu toate că lupta de a le asigura este fără de sfârșit. Cresus urăște represiunea. El nu ar recurge niciodată la un stat polițienesc, fiindcă privește cu groază atrocitățile războiului și se oripilează când aude cuvântul „tortură”. Chiar dacă el este singurul om de la vârful societății, nu i-ar place ca la baza acesteia să existe oameni reprimăți și asupriți. Generozitatea sa este la fel de fără precedent ca și bogăția pe care o stăpânește. Cum ar putea cineva să desconsidere ceea ce are de oferit Cresus?

Profesorul Moyn încearcă să facă totuși acest lucru. El afirmă că în ceea ce privește egalitatea

socioeconomică nu există în Declarația Drepturilor Omului un plafon cu privire la diferența dintre bogați și săraci, cum nu există nici în regimurile juridice sau în mișcările care consideră Declarația o adevărată stea polară după care își ghidează acțiunile. Tot așa, acest plafon nu există nici în mintea lui Cresus.

Într-adevăr, documentul fondator al drepturilor omului proclamă egalitatea. Potrivit primului articol, toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și drepturi. Într-o lume devastată de racilele rasismului și genocidului, însăși afirmația în sine era un act revoluționar. Dar lucrurile s-au oprit aici pentru că nimic din marele plan al drepturilor omului nu elimină lumea lui Cresus și a stăpânirii sale care rămâne absolută, atâta timp cât stabilește un prag de protecție. De fapt acest prag pare a fi profund eronat – ba chiar imoral – dacă coincide cu cea mai mare inegalitate care a existat vreodată. Acesta este subiectul prezentului experiment. Drepturile omului, chiar și cele pe deplin realizate, sunt compatibile cu inegalitatea, ba chiar cu inegalitatea radicală. Întrebarea este dacă ar trebui să continuăm să idealizăm lumea lui Cresus, pe măsură ce ne construim pe zi ce trece, propria noastră lume tot după acest model.

Dacă scriem istoria drepturilor omului raportată la economia politică, există două mari faze. Prima fiind epoca eroică a statelor prospere de după cel de Al Doilea Război Mondial. La acea vreme, drepturile omului reprezentau o mică parte dintr-un mare consens care unea dușmanii angrenați în războiul rece. Națiunile capitaliste au aderat cu entuziasm la conceptul bunăstării sociale – teoria *welfarismului* din cauza experienței Marii Crize, dar și a amenințării comunismului care insista asupra instaurării unui plafon absolut privind inegalitatea. Idealurile welfarism-ului nu au susținut niciodată aplicarea protecției sociale doar pentru cei slabi. Welfarismul a condamnat liberalismul secolului al XIX-lea care promova intervenția unui stat pentru binele comun. În prezent filozofii folosesc termenul de „welfarism”

¹ A se vedea **Samuel Moyn**, *Do human rights increase inequality?*, The Chronicle Review, <http://chronicle.com/article/Do-Human-Rights-Increase/230297/>.

când se referă la modalitățile prin care putem realiza bunăstarea, dar din perspectivă istorică putem defini welfarismul ca fiind un proiect de reinventare a noțiunilor de interdependență socială sub auspiciile unui nou tip de stat activist, fie el capitalist, sau comunist, creștin sau laic.

Afirmarea drepturilor omului în 1940 era de fapt numai un prim pas în acest domeniu și trebuie înțeleasă în contextul crizei economice și al războiului. Franklin Roosevelt a propus proiectul unei noi Carte a drepturilor omului (cea de a doua), care includea și protecția economico-socială, dar specialiștii au omis trei dintre cele mai importante aspecte ale acestei propuneri. Primul este faptul că a marcat intrarea târzie și prudentă a Americii în pactul Nord Atlantic, stabilit dinainte, deoarece politicienii care sprijineau conceptul *welfarismului* sosiseră din Europa înainte de război și au continuat să sosească și după încheierea acestuia. Cel de al doilea aspect este că prin proclamarea libertății și imaginându-și existența ei pretutindeni în lume, Roosevelt înțelegea de fapt aspirațiile egalitariste proclamate sub toate formele de *welfarism*, care nu a luat în considerare un prag al sărăciei pentru a se putea garanta egalitatea societății mai bine decât înainte. Cea mai mare promisiune a lui Roosevelt nu a fost un prag de protecție socială pentru mase, ci în realitate un privilegiu special pentru cei puțini, cu alte cuvinte un plafon al inegalității. Și în cele din urmă, cel de al treilea aspect, este că deși Roosevelt a sperat cu siguranță că aceste idealuri vor cuprinde tot globul, conceptul de *welfarism* rămânea mai degrabă unul național decât internațional în ciuda prezumțiilor economiei politice și a drepturilor omului, care prevalează la ora actuală în lumea contemporană.

Peste tot în lume, și nu numai în America lui Roosevelt, *welfarismul* s-a proclamat și realizat numai pe baze naționale. Cu mica excepție a înființării Organizației Internaționale a Muncii (după Primul Război Mondial – în scopul de a standardiza la nivel internațional protecția la locul de muncă), nici drepturile socio-economice, nici conceptul unui *welfarism* mai ambițios pe scară largă, nu au fost incluse în vreun proiect internațional. Nu ar trebui să ne surprindă acest lucru pentru că welfarismul a fost un concept cu caracter național încă de la apariția sa în timpul crizei dintre cele două războaie. Au existat speranțele globalizării conceptului pornindu-se de

la statele care au reușit pe plan intern să realizeze o bază de protecție și un plafon al inegalității. Dar aceste aspirații au rămas acum doar o amintire îndepărtată. Țările în curs de dezvoltare au propus o Nouă Ordine Economică Internațională, care își propunea echitate globală, iar propunerile făcute au cunoscut un moment de faimă, în 1973 când acțiunile și prețul petrolului au trezit temerea că națiunile dezvoltate s-ar putea confrunta cu prețuri de extracție pentru toate mărfurile. Astfel că a triumfat adevărata nouă ordine economică internațională a fundamentalismului de piață.

De ce, când și cum a triumfat neoliberalismul este încă o problemă de dezbatere aprinsă. După 1970, lumea lui Cresus a început să devină din ce în ce mai mult o realitate, iar visurile lui au devenit ale noastre până într-acolo încât a supraviețuit o utopie a justiției, la nivel global dar minimalist, permițând unele abuzuri grave din partea statelor, în timp ce domeniul socio-economic, descria un nivel de protecție fără un plafon al inegalității.

Tot ceea ce este probabil în teorie, mișcarea drepturilor omului a adaptat în practică. Ideea drepturilor omului a urmat transformarea economiei politice. Activiștii au început să acorde prioritate cu precădere drepturilor individuale, fără a mai acorda atenție lansării și gestionării condițiilor bunăstării, potrivit conceptului welfarismului. În regatul economiei, egalitatea socială era urmărită ca ideal. În schimbul caracterului cosmopolit dobândit, mișcarea drepturilor omului a abandonat egalitarismul de după război atât în teorie cât și în practică.

Să luăm spre exemplu paralelele dintre fundamentalismul de piață și mișcarea internațională a drepturilor omului. Amândouă se relaționează la un liberalism timpuriu pe care l-au revitalizat la nivel internațional în confruntarea cu noile amenințări ale secolului XX, fie ele totalitariste sau social democratice. Ambele au contemplat posibilitatea unui remediu individualist și globalizant la welfarismul naționalist pe care îl considerau prea devotat valorilor colectivității și suzeranității. Ambele au fost ignorate în 1940 – când refugiații apărători ai liberalismului economic căutau azil prin Elveția. Apoi au trăit experiența schimbării norocului pe la mijlocul anilor 1970, când Friedman a primit Premiul Nobel pentru economie (1976), iar organizația pentru drepturile omului Amnesty International a obținut

Premiul Nobel, în 1977. Ambele au definit acea perioadă – fundamentalismul de piață în domeniul economic, iar mișcarea drepturilor omului în cel al eticii.

Este oare posibil ca drepturile omului să nu aibă vreo legătură cu înflorirea fundamentalismului de piață, sau cel puțin cu declinul welfarismului național?

Răspunsul oferit de profesorul Samuel Moyn de la Harvard se situează pe o linie de mijloc, între cei care susțin că mișcarea drepturilor omului atâta fundamentalismul de piață și marxistii, care sunt de părere că drepturile omului nu sunt decât o scuză pentru fundamentalismul de piață.

Timpul a demonstrat că nu există o corelație viabilă între politica neoliberală și violența autoritaristă. Situațiile de inegalitate au explodat atât în capitalism cât și în comunism, atât în regimurile autoritare cât și în cele democratice. Contează mai puțin faptul că mișcările pentru drepturile omului au eșuat în a oferi o mai bună teorie economică și mai mult eșecul acestor mișcări care nu au reușit să identifice și nici să confrunte manifestarea inegalității. Profesorul Moyn subliniază eșecurile drepturilor omului în domeniul socio-economic. Există o diferență enormă între fundamentalismul de piață și drepturile omului – primul a transformat lumea în timp ce mișcările pentru drepturile omului au fost condamnate la statutul de simplu observator. Tragedia drepturilor omului este că ele au suscit imaginația la nivel global, dar a reușit să facă prea puțin în confruntarea cu gigantul neoliberalismului.

Unul dintre principalele motive pentru care drepturile omului a acompaniat fără prea multă putere fundamentalismul de piață este faptul că ele vorbesc prea puțin de inegalitate. Capitalismul global este sursa principală a abuzurilor statelor. Sigur că nu se poate nega că după 1970, mai ales datorită economiei chineze de piață, mai multă lume a scăpat de sărăcie, plasându-se astfel deasupra unui prag de bază al protecției socio-economice. Drepturile omului au ajuns să însoțească fundamentalismul de piață datorită nivelului scăzut al ambițiilor dar și eșecului avut în înfăptuirea acestora.

Din cauză că revoluția drepturilor omului s-a axat pe abuzurile statului și în cel mai fericit caz s-a angajat în stabilirea unui prag de protecție socioeconomică, ea a eșuat în identificarea și

reacția la distrugerea plafonului inegalității de către neoliberalism.

Ar fi posibil ca o mișcare diferită a drepturilor omului să îndrepte greșeala? Profesorul Moyn se îndoiește de acest fapt cu toate că nu își propune să contrazică semnificația morală sau succesul istoric al drepturilor omului în combaterea represiunii politice sau în restricționarea violenței excesive.

Numai că ameliorarea dezastrelor războiului, sau criticarea represiunii unor state nu sunt folositoare în domeniul socio-economic. Asta mai ales pentru că drepturile omului nu reprezintă o amenințare serioasă la adresa fundamentalismului de piață. Adevărul este că dreptatea socio-economică globală și locală necesită o redistribuire de la bogați la săraci, ceea ce nu se va putea realiza doar prin atacuri și arătutul vinovaților cu degetul, în ciuda apariției oricăror noi forme legale de activism.

Dacă privim lucrurile din perspectivă istorică, nu este chiar un accident că epoca egalității relative de la mijlocul secolului XX a fost deopotrivă și una a totalitarismului și a războiului rece. La apogeul welfarismului naționalist, pragul de protecție socială era inevitabil legat de plafonul inegalității, și ele erau construite împreună numai sub amenințări puternice din partea politicilor interne și externe. Astfel au luat naștere o mișcare a muncii și o amenințare comunistă. Ca răspuns la aceste pericole a sosit schimbarea mulțumită a ceea ce istoricul francez Pierre Rosanvallon numea „reformismul determinat de frică”. A început oprimarea clasei muncitoare și s-a răspuns cu violență dușmanilor interni și externi.

Deși mișcarea drepturilor omului a stigmatizat astfel de represiuni și violențe, ea nu a oferit niciodată un înlocuitor funcțional pentru sentimentul de frică care a condus atât la protecție cât și la redistribuție, pentru cei rămași în viață după ororile secolului XX. Dacă bunăstarea globală, va fi vreodată coborâtă în viața reală de pe pedestalul idealului welfarismului, unde se află exilată în momentul de față, ea va trebui să nu fie doar un program, ci o adevărată mișcare. Dar nu va arăta deloc ca mișcarea drepturilor omului așa cum o cunoaștem acum și care a devenit tot mai eminentă pe măsură ce lumea noastră începe pe zi ce trece să semene cu cea a lui Ceresus.

Daniela Albu

**GHEORGHE BOBOȘ (COORDONATOR), CORINA BUZDUGAN,
ANCA MIHAELA GEOROCEANU, ELENA MIHAELA FODOR
(EDITORI), EFICIENȚA NORMELOR DE DREPT, UNIVERSUL JURIDIC,
BUCUREȘTI, 2015**

Volumul este coordonat de regretatul profesor univ.dr. Gheorghe Boboș, membru fondator al Facultății de Drept Cluj-Napoca din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”, primul decan al acesteia. Editorii cărții sunt: conf.univ.dr. Corina Buzdugan, conf.univ.dr. Mihaela Elena Fodor și lector univ.dr. Anca Mihaela Georoceanu.

Așa cum se arată în introducerea cărții, aceasta este o culegere de studii care reprezintă rezultatul unei îndelungi cercetări științifice a conf.univ.dr. Corina Buzdugan, conf.univ.dr. Mihaela Elena Fodor și lector univ.dr. Anca Mihaela Georoceanu, lect.univ.dr. Tudor Oniga, lector univ.dr. Horea Crișan, asist.univ.dr. Vladimir Mătușan și conf.univ.dr. Sorina Siserman realizată din inițiativa și sub conducerea prof.univ.dr. Gheorghe Boboș, personalitate marcantă a dreptului românesc, format la prestigioasa școală a dreptului public clujean, reputat specialist în domeniul teoriei generale a statului și dreptului.

Primul studiu din volum se intitulează „De la economie la politică, stat și drept”. Autorul, prof.univ.dr. Gheorghe Boboș, susține, ca de altfel și în lucrările sale anterioare și la conferințele internaționale la care a participat că „statul ca organizație politică include și dreptul ca instrument de conducere statală a vieții sociale. La rândul său dreptul este o latură a activității de stat. Validitatea dreptului constă tocmai în faptul că exprimă voința statului ca reprezentant suprem și organizator al vieții în comun a întregului popor, a întregii națiuni”. În continuare, el susține că „trebuințele oamenilor duc la necesitatea unor activități economice”, că „ele sunt transpuse apoi în plan politic, în activitatea partidelor politice care, la rândul lor, își crează instituțiile politice care să le traducă în fapt: statul și dreptul”. Profesorul evidențiază importanța calității „personalului uman care lucrează în cadrul instituțiilor, temeinica lui pregătire profesională, spiritul civic și nu în ultimul rând conștiința morală, respectul nesilit de care el să se bucure din partea cetățenilor. Toate acestea, așa cum preciza autorul în toate lucrările sale „se pot obține numai prin îmbunătățirea educației prin

respectarea valorilor care trebuie să stea la baza unei societăți pretinse a fi civilizate, valori cum sunt: respectul față de lege, față de cetățean, față de veniturile realizate prin muncă cinstită”. El atrăgea atenția că „toate acestea presupun o perioadă îndelungată de timp, răbdare din partea educatorilor, receptivitate din partea celor educați, folosirea mass-media în scopuri educative, și nu pentru promovarea fără discernământ a traiului fără muncă, a luxului, a ușurinței cu care sunt tratate probleme vitale pentru societate cum sunt:munca, educația, familia ș.a.”

În volumul pe care îl prezentăm se regăesc și alte studii de o reală valoare științifică elaborate de cadre didactice ale Facultății de Drept Cluj-Napoca din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir”.

Remarcăm, astfel, studiul „Structura normei juridice” (Mihaela Elena Fodor). Autoarea definește norma ca fiind „o regulă destinată a ordona interacțiunea indivizilor în societate și arată că „norma juridică se evidențiază dintre normele sociale prin obligativitatea sa, impusă cu ajutorul forței coercitive a statului. Apoi, aceasta analizează pe larg structura normei juridice și se ocupă în final de formarea normei juridice în procesele de creare și aplicare a dreptului.

Un studiu interesant este și cel consacrat corelării normei juridice cu alte norme sociale (Corina Buzdugan). Ne-au reținut atenția, de asemenea, studiul referitor la excesul de norme juridice cu caracter legislativ (Tudor Oniga), studiile privind „Interpretarea normelor de drept fiscal. Necesitatea reglementării unor principii de drept fiscal în vederea eficientizării normelor de drept. Securitatea juridică” (Anca Mihaela Georoceanu); „Eficiența normelor juridice în dreptul internațional privat” (Horea Crișan); „Aplicarea Convenției privind drepturile și libertățile fundamentale ale omului raportat la normele juridice din dreptul penal intern” (Vladimir Mătușan) precum și studiul „Contribuția practicii judecătorești la interpretarea și aplicarea normelor juridice” (Sorina Siserman).

Petru Emanuel Zlătescu

**MARILENA ULIESCU, AURELIAN GHEORGHE, TIBERIU ȚICLEA,
TESTE-GRILĂ PENTRU VERIFICAREA CUNOȘTINȚELOR.
DREPT CIVIL, EDITURA UNIVERSUL JURIDIC,
BUCUREȘTI, 2015**

Ajunsă la a treia ediție, revăzută și adăugată, lucrarea pe care o prezentăm, elaborată de prof.univ.dr. Marilena Uliescu, conf.univ.dr. Aurelian Gheorghe și asist.univ.dr. Tiberiu Țiclea pornește, așa cum arată însăși autorii de la ideea că „atât cunoașterea cât și aprofundarea dreptului civil, ramură fundamentală a dreptului, poate fi însușită și verificată și prin teste-grilă, care permit un control al însușirii logice a rezolvărilor. Acest fapt îngăduie o mai bună percepție a mecanismelor juridice proprii temelor principale, cum sunt actul juridic, prescripția, bunurile, dreptul de

proprietate și celelalte drepturi reale, contractele, răspunderea civilă, succesiunile”.

Se regăsesc în lucrare întrebări și răspunsuri legate de cele mai frecvente probleme ale dreptului civil. Ne referim atât la materia actului civil și a precipției extinctive, dar și la drepturile reale, teoria generală a obligațiilor, contracte speciale, cât și la succesiuni.

Lucrarea este deosebit de utilă pentru studenți și masteranzi care se confruntă cu materia din lucrarea prezentată.

Mihaela Scarlat

**BULETIN DE INFORMARE LEGISLATIVĂ
NR. 2/ 2015**

Semnalăm apariția a numărului 2/2015 a Buletinului de informare legislativă al Consiliului Legislativ. Din colegiul științific al publicației fac parte: Dragoș Iliescu, președintele Consiliului Legislativ, Sorin Popescu, Nicolae Turcu, Benonica Vasilescu, președinți de secție, Cristian Kevorchian, șef departament și Cezar Manda consilier.

De remarcat din cuprinsul acestui număr al buletinului studiile: *Dinamica juridică a reformei administrației publice din România* (Eduard Călinoiu), *Considerații privind înlăturarea efectelor nulității actului juridic prin validarea contractului, în lumina prevederilor noului Cod civil* (Liviu Vâtcă) și *Noile Coduri în jurisprudența Curții Constituționale. Decizii de admitere (III)* (Izabela Nina Navroțchi).

În capitolul personalități ale Consiliului Legislativ de-a lungul timpului este prezentat

Anibal Teodorescu: fondatorul dreptului administrativ modern în România (Sorin Popescu și Tudor Prelipceanu).

La rubrica *Noi Apariții Editoriale* menționăm lucrările: *Dialogul judecătorilor constituționali*, autor Tudorel Toader, Marieta Safta, *Human Rights – a dynamic and evolving process*, autor Irina Moroianu Zlătescu, *Diplomația Uniunii Europene (și regulile acesteia)*, autor Ion M. Anghel, Grigore Silași, Adrian Dumitru Crăciunescu și *Conflictul dintre palate – raporturile de putere dintre Parlament, Guvern și Președinte în România postcomunistă*, autor Bogdan Dima, a cărui prezentare a fost realizată de consilierii: Madeleine Ploștinariu, Ingrid Ispas și respectiv dr. Cătălin Ciora.

Carmen Năstase

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ REVISTA „EXPERT ELECTORAL” NR. 2(10) 2015

Semnalăm apariția nr. 2 (10) 2015 al revistei trimestriale „Expert electoral”, revistă de studii, analize și cercetări electorale publicată de Autoritatea Electorală Permanentă (AEP). Din consiliul științific al publicației fac parte alături de Ana Maria Pătru, președinta AEP, Dan Vlaicu și Constantin-Florin Mitulețu-Buică, vicepreședinți ai AEP și dr. Csaba Tiberiu Kovacs, secretar general AEP, prof.univ.dr. Rafael Lopez-Pintor de la Universitatea Autonomă din Madrid, Paul DeGregorio, consilier internațional la Autoritatea Mondială a Organismelor Electorale, dr. Pierre Garrone, șeful diviziei de alegeri și referendumuri al Secretariatului Comisiei de la Veneția pentru democrație prin drept, prof.univ. dr. Irina Moroianu Zlătescu, membru titular al AIDC, prof. univ.dr. Ioan Alexandru, prof.univ.dr. Septimiu Chelcea, prof.univ.dr. Ștefan Deaconu, prof.univ.dr. Cristian Ionescu, prof.univ.dr. Ioan Vida, prof. univ.dr. Sergiu Mișcoiu, cercet.șt.dr. Aristide Cioabă, cercet.șt. Constantin Nica.

De remarcat, din cuprinsul acestui număr al revistei studiile: *Noi reglementări privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale* (Ana Maria Pătru), *Evoluția legislației*

electorale în Bosnia și Herțegovina. Lipsa unor reforme reale (Irena Hadziabdic), *Reformele electorale și democrația din Albania* (Lefterije Luizi (Lleshi)), *Studiu de caz: publicarea rezultatelor preliminare în Kosovo prin utilizarea sistemului K-vote* (Kreshnik Spahiu, Dardan Berisha), *Sistemul electoral modern al Republicii Kazahstan: formare și dezvoltare* (Kuandyk Turgankulov), *Scurte considerații privind limita și continuitatea mandatelor prezidențiale în America Latină. Tendințe electorale* (Rustin-Petru Ciasc, Mariana Gabriela Stuparu) .

Ne-au reținut atenția și lucrările publicate la rubrica *Rapoarte, Sinteze și Informări*: Remarcăm studiul privind ancheta întreprinsă de publicație în filialele AEP pentru a urmări activitatea acestora în anul 2015– an neelectoral. De asemenea, remarcăm raportul *Percepția și opinia tinerilor asupra proceselor electorale din România* (Bogdan Fartușnic, Oana Andrei) precum și raportul de cercetare privind *Avantajele implementării și certificării unui sistem de management al calității la nivelul întregului proces electoral* (Georgeta Bucșan).

Dr. Adrian Bulgaru

CONSILIUL DREPTURILOR OMULUI A 29-A SESIUNE ORDINARĂ

Consiliul Drepturilor Omului ține anual trei sesiuni regulate, cu o durată totală de zece săptămâni. Acestea au loc în martie (patru săptămâni), în iunie (trei săptămâni) și în septembrie (trei săptămâni). La solicitarea unei treimi din statele membre, Consiliul Drepturilor Omului poate hotărî în orice moment să țină o sesiune specială care să abordeze încălcări grave ale drepturilor omului și situații de urgență.

În perioada 15 iunie – 3 iulie a acestui an a avut loc cea de a 29-a sesiune ordinară a Consiliului Drepturilor Omului.

În data de 16 iunie, Zeid Ra'ad Al Hussein, Înalțul Comisar ONU pentru Drepturile Omului, a transmis un mesaj clar: drepturile omului încă mai

contează. Domnia sa a arătat că în ciuda celor 70 de ani care au trecut de la înființarea Organizației Națiunilor Unite, și a numeroase progrese înregistrate în multe domenii, drepturile omului rămân ținta unor atacuri susținute izvorâte din lăcomie, ambiții și dispreț față de viețile omenești. „Prea multora li se neagă drepturile economice și sociale iar rezultatul este suferința la o scară uriașă. Discriminarea este atât de puternică și are o putere de penetrare atât de mare încât se ajunge ca prea mulți să fie privați de mijloacele de existență”.

Practica numirii, în cadrul cuvântării de deschidere, a anumitor țări care prezintă motive de îngrijorare a fost unul din subiectele atinse în

prima zi a dezbatelor, unele state membre considerând că este un obicei prin care doar sunt făcute de rușine țările respective. Înalțul Comisar nu a fost de acord cu acest punct de vedere, el arătând că rușinea nu constă în numirea unei țări, ci în acțiunile, comportamentul și încălcările dovedite cu probe din țara respectivă.

„Cea mai mare fabrică a rușinii este negarea în masă a drepturilor omului. Negarea dreptului la viață este indiscutabil un motiv de rușine. Uciderile în masă un motiv de rușine șocant și inepuizabil. Negarea demnității umane este motiv de rușine. Tortura este motiv de rușine. Violul este motiv de rușine. Da, dăm nume de țări; rușinea statelor, acolo unde ea există, a fost deja aruncată asupra lor de acele state înseși”.

Și într-adevăr, Înalțul Comisar a numit 23 de state care prezintă motive de îngrijorare din punctul de vedere al drepturilor omului.

„Este inacceptabil ca acum să trăim vremuri în care atacurile la adresa drepturilor omului să fie atât de numeroase. Aceste atacuri vin de peste tot – din partea statelor, a milițiilor, a bandelor, a companiilor private și a unor indivizi. Mesajul comun al tuturor acestor atacuri este că ființele umane nu se nasc toate libere și egale.

Dar acest lucru nu este adevărat, nici acum și nicicând.

Dorim să lansăm mesajul că vom apăra victimele și pe cei ale căror voci nu se fac auzite, minoritățile și emigranții, pe cei ce denunță încălcările pe blog-uri și pe apărătorii drepturilor omului. Să dăm de știre lumii că vom face acest lucru fără teamă și fără favoruri, indiferent de numele victimei sau de identitatea atacatorului”.

Valeriu Rendec

UNESCO – RAPORT DE MONITORIZARE: EDUCAȚIA PENTRU TOȚI 2000 – 2015 – REALIZĂRI ȘI PROVOCĂRI, 2015

Acest Raport, comandat de către Organizația pentru Educație, Știință și Cultură a Națiunilor Unite (UNESCO, în numele comunității internaționale¹, reprezintă un studiu independent, realizat prin efortul comun al organizațiilor internaționale, instituțiilor și guvernelor. Acest Raport² global de monitorizare se bazează pe statistici, rapoarte, cercetări și expertize de specialitate și este un instrument indispensabil pentru guverne, politicieni, cercetători, specialiști în educație și studenți.

Raportul, care este la cea de a 12-a ediție și își propune de această dată să analizeze progresul înregistrat la nivel global în domeniul educației, în conformitate cu obiectivele stabilite la Forumul

mondial al educației, care a avut loc la Dakar în 2000 și care aveau ca dată limită de îndeplinire anul 2015.

În document se remarcă faptul că s-au înregistrat progrese: s-a accelerat ritmul școlarizării primare (aproximativ cu 34 de milioane mai mulți copii școlarizați), s-a redus inegalitatea de gen în multe țări și multe guverne fac eforturi pentru a oferi copiilor o educație de bună calitate. Cu toate acestea, în lume nu s-a atins încă obiectivul educației pentru toți. Milioane de copii și de adolescenți nu sunt încă școlarizați, iar cei care poartă povara neîndeplinirii acestor obiective, sunt tocmai cei mai săraci și mai dezavantajați din societate.

Prin analizele și statisticile pe care le prezintă, Raportul se axează mai ales pe ce a mai rămas de făcut la nivel global și subliniază o serie de politici eficiente care ar putea asigura pe viitor educația pentru toți. De asemenea, propune un set de recomandări pentru monitorizarea și evaluarea obiectivelor educaționale post-2015.

Sunt analizate anual 200 de țări, iar munca va continua prin implementarea agendei de dezvoltare

¹ Publicat de United Nations Educational Scientific and Cultural Organization, UNESCO Publishing, Paris, 2015.

² Echipa de lucru care a elaborat raportul este pe deplin responsabilă pentru prezentarea faptelor și statisticilor din Raport, care nu reprezintă nici pe departe vreo exprimare de opinie din partea organizației cu privire la legislația sau statutul vreunei țări la care face referire Raportul. Deși este tipărit sub egida UNESCO, organizația își păstrează neutralitatea și calitatea de moderator, ferindu-se de orice părținare și dorind să își păstreze astfel obiectivitatea în acord cu principiile și idealurile ONU.

tare durabilă post-2015, pe viitor urmând a se elabora Raportul Global de Monitorizare a Educației pentru Toți.

În ciuda progresului înregistrat, cei 15 ani de cercetare cuprinși în Raport arată rezultate îngrijorătoare și reprezintă un semnal de alarmă pentru trezirea la realitate a guvernelor, așa cum subliniază în prefața Raportului, Directorul General al UNESCO, Irina Bokova.

Mai sunt încă 58 de milioane de copii neșcolarizați la nivel global și aproximativ 100 de milioane de copii care nu și-au terminat școala primară. S-a adâncit inegalitatea în domeniul educației. Este evident că tot categoriile dezavantajate și vulnerabile sunt cele care au cel mai mult de suferit. Există o probabilitate de patru ori mai mare pentru cei mai săraci copii ai lumii să nu se ducă la școală decât pentru cei mai bogați copii de pe planetă. O mare barieră în calea educației rămân zonele de conflict de pe glob.

O altă mare problemă este faptul că educația nu este finanțată îndeajuns. Multe guverne au crescut cheltuielile dar nu au eliberat fonduri pentru educație neconsiderând că aceasta ar fi o prioritate atunci când calculează bugetul național anual. Chiar și sponsorii și donatorii au redus ajutorul pentru educație încă din 2010.

Raportul pornește de la aceste realități pentru a face recomandări concrete și la obiect pentru locul pe care ar trebui să îl ocupe educația în viitoarele agende globale de dezvoltare.

În procesul de monitorizare a educației pentru toți, Raportul urmărește pe capitolele cele șase obiective principale: educația școlară și preșcolară; educația primară universală – educația pentru toți; competențe pentru tineret și adulți; alfabetizarea adulților; egalitatea de gen; educația de calitate.

Convenția pentru drepturile copilului din 1989 și Declarația Mondială cu privire la educația pentru toți elaborată în 1990 la Jomtien, Thailanda reafirmă că educația este un drept al omului. Din nefericire realitatea a arătat că nu s-a ajuns la nivelul promisiunilor făcute. A urmat Forumul Mondial al Educației din aprilie 2000, când comunitatea internațională s-a reunit la Dakar, Senegal. Guvernele din 164 de țări împreună cu organizații internaționale, agenții donatoare, ONG-uri și reprezentanți ai societății civile au adoptat Cadrul de Acțiune de la Dakar pentru a putea îndeplini angajamentele privind educația

pentru toți. Acolo au fost stabilite cele șase obiective de mai sus.

Raportul „Educația pentru toți” a monitorizat anual progresul înregistrat în domeniul atingerii obiectivelor educației pentru toți și a celor două obiective ale Mileniului privind educația. Capitolele Raportului sunt structurate pe cele 6 obiective.

În primul capitol al Raportului se analizează folosirea unor abordări multi-sectoriale privind educația preșcolară și școlară și se examinează calitatea serviciilor de educație, în special cazurile acelor educatori care nu dispun de calificarea sau de formarea necesară. Deși acesta este cel mai important obiectiv, cifrele arată că mai sunt încă enorm de multe de făcut în domeniu. Analizând curente și tendințele din ultimii cinci ani, Raportul ajunge la concluzia că 57 de milioane de copii vor fi încă neșcolarizați în 2015. Mai mult decât atât, unul din cinci copii din țări cu venituri mici sau medii nu își vor termina școala primară în 2015.

În următorul capitol sunt analizate barierele cu care se confruntă grupurile de copii marginalizați și felul în care guvernele au încercat să rezolve aceste probleme. Aceste grupuri includ copii aparținând unor minorități etnice, lingvistice sau unor comunități de nomazi, unor familii care locuiesc în suburbii insalubre. Aici se mai adaugă și categoria copiilor cu dizabilități precum și cea a copiilor care sunt nevoiți să muncească de mici.

Capitolul al treilea discută în detaliu inegalitatea cu care se confruntă adolescenții care muncesc sau migranții și recomandă politici educaționale care să ofere a doua șansă acestor oameni. Obiectivul 4 își propunea să înjumătățească cifra analfabetismului între 2000 și 2015, dar din nefericire deși rata analfabetismului scăzuse de la 24% la 18% în perioada 1990-2000, în prezent conform celor mai recente estimări rata analfabetismului la adulți a ajuns la 16% și se estimează să ajungă la 14% în 2015. Africa subsahariană este regiunea cu cea mai crescută rată a analfabetismului (41%). Rata globală a alfabetizării este de 89%.

Cu privire la alfabetizarea adulților, în raport se arată că pe glob există 781 de milioane de adulți analfabeți. Doar 17 din 73 de țări care aveau o rată a alfabetizării sub 95% în anul 2000 au reușit să reducă această rată la jumătate până în 2015. Deși s-au înregistrat progrese mari în domeniul ega-

lității de gen, nicio țară nu va realiza acest obiectiv pe deplin până la finalul anului 2015. Mai mult decât atât cu toate că tehnologia mobilă și internetul au făcut să crească cererea pentru alfabetizare, nu se înregistrează încă un impact al acestora asupra alfabetizării.

În domeniul egalității de gen s-au înregistrat progrese, dar în Africa sub-sahariană cele mai sărace fete nu vor frecventa niciodată școala primară. Este necesar să se consolideze politici care să împiedice căsătoria între copii sau violența bazată pe discriminare de gen. Este evident că problemele cele mai mari în domeniul egalității de gen apar în țările cele mai sărace sau în zonele de conflict.

Cel de al șaselea capitol tratează despre calitatea educației arătând că extinderea oportunităților pentru educație nu înseamnă în mod necesar și atingerea calității. Lipsa manualelor și a resurselor conduce la o proastă formare a cadrelor didactice în țările mai sărace, ceea ce afectează profund calitatea educației.

După referirea la cele șase obiective ale educației pentru toți în primele șase capitole, Raportul continuă în capitolul șapte cu analiza indicelui de dezvoltare al educației pentru toți pe țări, subliniind și o serie de țări cu date lipsă sau incomplete.

Cu privire la finanțarea în domeniul educație, deși multe țări au suplimentat cheltuielile pentru educație, aceasta continuă să nu constituie o prioritate pentru multe alte bugete naționale. În ciuda angajamentelor luate la Dakar de a oferi educație gratuită, în multe țări cu venituri scăzute, investițiile guvernamentale sunt foarte slabe, ceea ce înseamnă că familiei îi revin cheltuielile legate de educația copilului. Donatorii nu și-au îndeplinit obligațiile asumate, iar coordonarea și distribuirea eficientă a ajutoarelor internaționale în domeniul educației lipsesc cu desăvârșire.

În ultimul capitol al Raportului sunt prezentate obiectivele și țintele pentru educație post-2015 – realități și perspective. În document se subliniază că multe dintre noile ținte pentru educație care au fost propuse nu sunt clare și le lipsește specificitatea deoarece nu se subliniază rezultatele la care ar trebui să se ajungă, ceea ce poate submina posibilitatea îndeplinirii lor până în 2030. Aceasta

înseamnă că țările trebuie să își consolideze și reinventeze noi politici și să analizeze serios posibilități de alocare a resurselor pentru educație. În caz contrar, noua țintă ca în toate țările educația secundară să devină universală pentru toți, s-ar dovedi nerealistă și de neatins. Resursele naționale nu vor fi suficiente pentru a atinge toate obiectivele ale educației pentru toți în 2030. Analizele statistice arată că ajutorul pentru educație va stagna în următorii ani. Este necesar ca ajutorul acordat țărilor cu venituri mici și medii să crească în mod considerabil, cel puțin de patru ori mai mult decât în prezent.

Agenda pentru dezvoltare durabilă post-2015 îi angajează pe membrii comunității internaționale la îndeplinirea unui țel universal de înaltă demnitate care să asigure egalitatea de gen configurarea unor societăți pașnice și protejarea planetei. Educația este și ea cuprinsă în această viziune globală. Tocmai de aceea formularea obiectivelor și țintelor pentru realizarea educației pentru toți trebuie să fie mai clară și mai legată de realitatea concretă, pentru ca rezultatele obținute să poată fi măsurate mai bine. Este tocmai ceea ce susține și propune acest Raport.

Agenda pentru dezvoltare durabilă post-2015 cartografiază drumul spre progres al țărilor și al partenerilor pentru dezvoltarea acestora și contribuie la mobilizarea tuturor mijloacelor pentru îndeplinirea obiectivelor propuse. În domeniul educației, care face parte integrantă din această misiune planetară, trebuie învățate lecții din implementările strategiilor de până acum privind educația pentru toți. Comunitatea internațională a celor care activează în domeniul educației trebuie să găsească urgent soluții privind respectarea angajamentelor politice, necesitatea suplimentării ajutoarelor financiare, dar și îmbunătățirea unor mecanisme de raportare. Atât guvernele cât și donatorii de fonduri vor trebui să se axeze mai mult pe probleme de echitate și calitate în politicile și programele de educație și să construiască punți de legătură viabile între educație și alte sectoare ale dezvoltării pentru ca Agenda de dezvoltare post-2015 să poată fi adusă la îndeplinire.

Daniela Albu

AGENȚIA PENTRU DREPTURI FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE – RAPORT DE ACTIVITATE APRILIE – MAI 2015

În perioada 13-14 aprilie 2015, reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au susținut o prezentare având ca subiect experiențele femeilor care au fost abuzate în copilărie. Prezentarea a fost susținută în cadrul unor evenimente la nivel înalt având ca temă și abuzul asupra copiilor, evenimente ce s-au desfășurat în orașul Orebro-Suedia.

Tot în această perioadă a avut loc la Viena întâlnirea dintre reprezentanții FRA și Comitetul consultativ al Platformei Drepturilor Fundamentale (platforma FRA reprezentând peste 400 de organizații neguvernamentale). Discuțiile s-au purtat pe tema cooperării dintre FRA și societatea civilă precum și cele mai recente rapoarte FRA.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a invitat societatea civilă și experții în perioada 14-15 aprilie a.c. la o discuție asupra concluziilor preliminare ale cercetării FRA în domeniul violenței împotriva copiilor cu dizabilități. Concluziile finale ale acestei cercetări vor fi publicate în toamna acestui an.

Reprezentanți ai FRA au participat la o întâlnire consultativă la Viena, în data de 20 aprilie a.c., având ca temă „Înțelegerea și reacția la crimele motivate de ură împotriva evreilor”. Evenimentul a fost organizat de Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR).

Reprezentanți ai FRA au întreprins vizite pe teren în municipalitatea Bolonia – Italia, în perioada 21-23 aprilie a.c., în cadrul proiectului LERI pentru incluziunea socială a populației rome.

De asemenea, în 21 aprilie a.c. a avut loc la Viena o dezbateră tematică privind gestionarea diversității de către municipalități și regiuni europene, dezbateră la care au fost prezenți și au luat cuvântul și reprezentanți ai FRA.

Un eveniment important cu participare FRA a avut loc în data de 22 aprilie a.c.: dezbateră radiofonică cu privire la legea europeană a antidiscriminării. La dezbateră au luat parte și membrii ai Parlamentului European. S-a discutat despre potențiala adoptare a directivei antidis-

criminare, care continuă să rămână blocată încă din anul 2008.

În perioada 22-24 aprilie a.c. reprezentanți ai FRA au prezentat activitatea Agenției în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilități la două dintre întrunirile Consiliului Europei.

La Centrul European de Formare și Cercetare din Graz a avut loc pe 27 aprilie a.c. o dezbateră privind indicatorii drepturilor omului în Uniunea Europeană, dezbateră la care au participat și reprezentanți ai FRA.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene a contribuit la dezbaterile privind drepturile omului și detenția în UE, în cadrul unei conferințe internaționale care a avut loc la Viena, pe 29 aprilie a.c. Conferința a fost organizată de Institutul Ludwig Boltzmann pentru Drepturile Omului și de Centrul pentru Implementarea Drepturilor Omului, Universitatea din Bristol.

În calitate sa de membră al cadrului UE de promovare, protecție și monitorizare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a participat la o întâlnire între reprezentanți mecanismului UE în acest domeniu și reprezentanți mecanismelor naționale de monitorizare a implementării Convenției, care a avut loc la Bruxelles, în data de 30 aprilie a.c.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale în cooperare cu Rețeaua Europeană a Organismelor pentru Egalitate (Equinet) și cu Rețeaua Europeană a Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului (ENNHRI) a organizat în perioada 4-5 mai a.c. la Viena, o întâlnire pe tema consolidării cooperării dintre cele trei organisme pentru promovarea drepturilor fundamentale în Uniunea Europeană.

În perioada 4-5 mai a.c., a avut loc la București un seminar al experților în domeniul transferului deținuților, la care au participat și reprezentanți ai FRA. S-a discutat acordarea de sprijin deținuților care sunt transferați peste graniță.

De asemenea, tot în intervalul 4-5 mai a.c., a avut loc Forumul Salzburg al Conferinței Ministeriale la St. Pölten, Austria, la care au

participat și reprezentanți FRA. S-au discutat problema stringentă a migrației, precum și situațiile cu care se confruntă securitatea internă a statelor europene.

Reprezentanții ai FRA au lansat la Bruxelles pe 5 mai a.c., cel mai recent raport intitulat „Justiția pe înțelesul copiilor – perspective și experiențe ale specialiștilor în domeniul drepturilor copiilor”. Lansarea Raportului a avut loc pe parcursul a două dezbateri radiofonice în direct cu membrii ai Parlamentului European.

În perioada 5-7 mai a.c., reprezentanții FRA s-au întâlnit la Bruxelles cu reprezentanți ai societății civile și cu reprezentanți ai instituțiilor naționale pentru drepturile omului, pentru a discuta raportul FRA privind exploatarea muncii. Raportul cu titlul „Exploatarea severă a muncii, circulația muncitorilor în și din interiorul statelor UE” a fost dezbătut de experți în domeniu, întâlnirea urmărind și elaborarea, în cooperare cu FRA, a unei strategii de comunicare complementare, care să vizeze această problemă cu care se confruntă statele UE.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale a contribuit activ la dezbaterile privind noua agendă de securitate europeană, fiind invitată în perioada 6-7 mai a.c. de către Letonia, în calitate de deținătoare a președinției UE, la o întâlnire informală a Comitetului Permanent a Consiliului pentru cooperare Internațională și Securitate Internă (COSI).

Reprezentanți ai FRA au prezentat proiectul agenției privind autoritățile naționale ale serviciilor secrete și de supraveghere în UE în cadrul unei conferințe internaționale, care a avut loc în perioada 11-12 mai a.c. În cadrul acestui eveniment s-au analizat evoluțiile recente din domeniul protecției datelor în UE, iar sesiunea cu această temă a fost prezidată de reprezentanți ai FRA.

Agencia pentru Drepturi Fundamentale și Comisia pentru Drepturile Omului a Consiliului Europei au lansat lucrări pe tema drepturilor persoanelor transexuale și homosexuale în cadrul reuniunii forumului IDADO din Muntenegru, pe 12 mai a.c.

Conferința anuală internațională cu tema „Victimele delictelor și crimelor în Europa: perspective de viitor” a avut loc la Lisabona în perioada 13-14 mai a.c., iar reprezentanții FRA s-au adresat participanților în cuvântul de deschidere.

Consiliul de administrație și Comitetul executiv al FRA s-au întrunit în perioada 20-21 mai a.c. pentru a analiza activitatea FRA în conformitate cu planul de lucru anual.

În data de 21 mai a.c., reprezentanții FRA au prezentat și dezbătut la Varșovia raportul Agenției „Justiția pe înțelesul copiilor” în cadrul unor întâlniri cu Ombudsmanul polonez pentru drepturile copiilor.

Consiliul Europei a dezbătut în data de 27 mai a.c. problemele cu care se confruntă drepturile fundamentale, un bilanț al realizărilor și provocărilor pe anul 2014. Cu această ocazie au fost prezentat concluziile principale ale Raportului Anual al FRA pe 2014.

În perioada 27-29 mai a.c. a avut loc cea de a 9-a reuniune a Comitetului ad-hoc de experți pe problemele minorității rome, în cadrul căreia reprezentanți ai FRA au prezentat activitatea Agenției în acest domeniu. Reuniunea a avut loc la Strasbourg și a fost găzduită de către Consiliul Europei.

Reprezentanți ai FRA au participat la o Conferință la nivel înalt cu tema eliminarea violenței bazate pe criterii de gen, care a avut loc la Praga, în Republica Cehă în perioada 27-28 mai a.c.

Tot pe tema violenței pe criterii de gen, reprezentanți ai FRA au participat în perioada 28-29 mai a.c., în Spania, la conferința organizată de Institutul Balear de la Dona, în cadrul proiectului de finanțare europeană Ariadna.

În data de 2 iunie a.c., a avut loc Conferința cu tema „Neglijarea serviciilor secrete în democrațiile naționale”. Conferința a fost găzduită la Bruxelles de către Parlamentul European. Reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale, au prezentat activitatea FRA în domeniu.

În cadrul celui de al 9-lea Forum european pentru drepturile copilului, care a avut loc în perioada 3-4 iunie a.c., la Bruxelles, s-a dezbătut coordonarea și cooperarea integrată în domeniul protecției drepturilor copilului, dezbaterile la care au luat parte și reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale.

Reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au contribuit la dezbaterile Consiliului Uniunii Europene privind protecția copiilor și rasismul, care au avut loc în data de 8 iunie a.c., în cadrul unei reuniuni comune a Grupului de lucru pentru drepturile fundamentale,

drepturile cetățenilor și dreptul la libera circulație a persoanelor (FREMP) și a grupului de lucru pentru drepturile omului (COHOM). Acestea sunt două organisme pregătitoare care fac parte din Consiliu și sunt responsabile pentru politicile interne și externe ale UE în domeniul drepturilor omului.

În perioada 10-11 iunie a.c., Agenția pentru Drepturi Fundamentale a organizat un seminar cu tema „integrarea romilor”, la Viena. La lucrări au participat persoanele de contact pe probleme de integrare a minorității rome, din statele membre UE.

Institutul pentru Studii Baltice din Estonia a organizat pe 12 iunie a.c. un seminar privind accesul copiilor la justiție. La eveniment au participat și reprezentanți ai FRA care au prezentat concluziile raportului recent al Agenției, „Justiția pe înțelesul copiilor”.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a moderat în data de 15 iunie a.c. o dezbatere privind provocările cu care se confruntă statele membre în implementarea cadrelor europene și internaționale de respectare și protecție a drepturilor omului. Dezbaterea s-a desfășurat în cadrul Conferinței cu tema „Abuzurile asupra persoanelor vârstnice în Europa”.

Reprezentanți ai FRA au participat pe 15 iunie a.c. la o Conferință internațională având ca temă dezinstiționalizarea în UE și elaborarea pe viitor a unor politici de protecție socială în Europa.

În perioada 16-17 iunie a.c. Rețeaua europeană a organismelor pentru egalitate (Equinet), a găzduit la Bruxelles o conferință dedicată rolului

și importanței Cartei Drepturilor Fundamentale a UE în salvagardarea drepturilor fundamentale, asigurarea egalității și combaterea discriminării. La eveniment au participat și reprezentanții Agenției pentru Drepturi Fundamentale.

Reprezentanți ai orașelor europene au participat în perioada 18-19 iunie a.c. la o Conferință internațională organizată de rețeaua orașelor europene (Eurocities network) și găzduită de capitala Portugaliei, Lisabona. Principale teme de dezbatere au avut în vedere accesibilitatea, locurile de muncă și incluziune socială pentru persoanele cu dizabilități. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a fost de asemenea, reprezentată la această întrunire și a avut rolul de raportor pentru seminarul din cadrul conferinței, intitulat „De ce avem nevoie pentru a implementa Convenția ONU privind persoanele cu dizabilități în spațiul UE?”.

Agenția pentru Drepturi Fundamentale a publicat pe 25 iunie a.c. Raportul Anual 2014 asupra drepturilor fundamentale, provocări și realizări în Uniunea Europeană. Raportul a fost prezentat Comitetului Parlamentului European pentru libertăți civile, justiție și Afaceri Interne (LIBE).

În perioada 28-29 iunie a.c., reprezentanți ai Agenției pentru Drepturi Fundamentale au participat la Summit-ul european al comunităților evreiești cu tema „Să consolidăm împreună o atitudine comună”, care a avut loc la Barcelona. În cadrul acestui eveniment au fost prezentate cele mai recente studii FRA din domeniu.

Daniela Albu

AGENȚIA DREPTURILOR FUNDAMENTALE A UNIUNII EUROPENE, EXPLOATAREA GRAVĂ PRIN MUNCĂ, 2015

Cel mai recent raport al Agenției Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și primul de acest tip examinează în mod cuprinzător toate formele infracționale de exploatare prin muncă din UE care îi afectează pe lucrătorii care se deplasează în interiorul Uniunii sau migrează către aceasta.

După cum se arată în lucrare, exploatarea muncitorilor nu este un fenomen izolat sau marginal. Consumatorii putând intra în contact cu

rezultate ale exploatării grave prin muncă atunci când cumpără din supermarket, când stau la un hotel, mănâncă la un restaurant, sau trec pe lângă un șantier în construcție. Cu toate acestea, fenomenul exploatării muncitorilor în general a fost până acum un subiect mai puțin cercetat împreună cu toate fenomenele înrudite acestuia, cum ar fi traficul de persoane și munca forțată. De aceea există o evidență mult prea slabă a numărului vast de persoane care se mută dintr-un

stat UE în altul, sau care migrează în UE și sunt forțate de împrejurări economice și sociale, să accepte condiții de muncă cu mult sub standardele legale stabilite în mod normal.

În urma unei ample cercetări, realizată în 21 de state membre ale Uniunii, în raport sunt identificați factorii de risc care contribuie la o astfel de exploatare și analizează modalități de îmbunătățire a unor astfel de situații. Acestea includ strategii de prevenire cum ar fi mai multe inspecții la locul de muncă și eforturi mai mari din partea instituțiilor UE și a statelor membre de a controla mai sever procedurile de achiziții pentru a putea evita exploatarea de fonduri în mod incorect.

Totodată, este nevoie urgent de o monitorizare mult mai la obiect, de inspecții și de o îmbunătățire a reacției justiției privind aceste delictе penale, pentru a reduce numărul investigațiilor ineficiente care nu conduc la punerea sub acuzare și aducerea în justiție.

Mai mult decât atât, pentru a putea rezolva aceste probleme de exploatare prin muncă sunt necesare o cooperare mai apropiată între instituțiile implicate în monitorizări, inspecții și aplicarea legislației muncii, precum și mai mult sprijin acordat victimelor și justiției.

Cu privire la victimele exploatarei prin muncă și drepturile acestora, se subliniază importanța creșterii eforturilor depuse pentru a încuraja victimele să raporteze aceste cazuri, apelând, spre exemplu, la sindicate, care să își asume un rol activ în informarea și asistarea persoanelor care se mută cu locul de muncă în teritoriul european sau de la un stat membru la altul.

Raportul subliniază necesitatea intensificării eforturilor pentru a proteja standardele de muncă în sectoarele economiei afectate în mod grav de exploatarea prin muncă, existând riscul ca aceste standarde să continue să fie și mai mult subminate cu impact și asupra celorlalte sectoare din economie.

Urișele decalaje între condițiile de viață din Europa și din lume, precum și mobilitatea tot mai crescută a muncitorilor, îi expune pe aceștia exploatarei din partea angajatorilor din UE, care sunt pregătiți să speculeze astfel de situații, atunci când pot beneficia de muncitori dispuși să accepte condiții proaste de muncă neconforme cu standardele europene.

Petru Emanuel Zlătescu

INSTITUL DE ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ PENTRU TURCIA ȘI ORIENTUL MIJLOCIU, REVISTA ANUALĂ DE ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ DIN TURCIA, 2014

Semnalăm apariția unui nou număr al Revistei de administrație publică din Turcia, publicație anuală editată de Institutul de Administrație Publică pentru Turcia și Orientul Mijlociu (TODAIE). Volumul cuprinde o serie de articole științifice de un mare interes atât pentru teoreticieni cât și pentru practicieni. Astfel, studiul *Instrumentele unității metropolitane în Turcia: o elaborare holistică și istorică*, prog. dr. Burak Beyhan, urmărește să prezinte dintr-o perspectivă comparativă și holistică evoluția istorică a problematicii unității metropolitane în Turcia. Totodată, remarcăm studiul *Practici împrumutate de guvernare locală în Turcia*, cercet. Mehmet

Onur Partal, în care sunt analizate practicile de guvernare locală în Turcia, împrumutate după alte modele, și reflectate prin îmbunătățirea politicilor de guvernare sau prin prisma unor modificări legislative. De asemenea, ne-a reținut atenția articolului *Insecuritatea în Uniunea Europeană și în Africa de Nord* de Sezgi Karacan. În opinia autorului fenomenul migrației devine tot mai legat de securitatea în UE, iar practicile de securitate și politicile în domeniul migrației pot crea ca revers al medaliei diverse situații de insecuritate.

Teodor Lorent